

GAZETA

INVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 907
Vineri 28 Iulie
1967
6 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

LUCRĂRILE SESIUNII MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

Marea sală a Palatului Republicii Socialiste România a găzduit, începând din dimineața zilei de 24 Iulie, lucrările celei de-a VII-a sesiuni a celei de-a V-a legislaturi a Marii Adunări Naționale. În centrul dezbaterilor sesiunii s-a aflat activitatea internațională a României, problemele principale ale politicii externe a țării noastre.

Insemnătatea acestei sesiuni a fost marcată și de prezența, alături de deputați, a peste 2.500 de invitați din rândurile oamenilor muncii din întreaga țară — activiști de partid și de stat, conducători ai instituțiilor centrale și organizațiilor obștești, ai marilor întreprinderi, vechi militanți ai mișcării muncitorești din țara noastră, personalități ale vieții științifice și culturale, generali și ofițeri suverani, șefi ai cultelor, ziaristi. Au asistat la lucrările sesiunii șefi ai misiunilor diplomatice acreditate în țara noastră, ca și persoane oficiale de peste hotare aflate în vizită în România. În sală s-au aflat corespondenții permanenți ai presei străine la București, precum și numeroși trimiși speciali ai unor mari agenții de presă, posturi de radio-televiziune și ziare din diferite țări, veniți la București pentru a asista la lucrările sesiunii.

Sosirea conducătorilor partidului și statului a fost întâmpinată de întreaga asistență cu puterice și îndelungi aplauze și urale. În lojile oficiale au luat loc tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Birădeanu, Emil Bodnăraș, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, Maxim Berghiamu, Petre Borilă, Constantin Drăgan, Gheorghe Rădulescu, Leonie Răduț, Vasile Vilcu, precum și membrii suplenanți ai Comite-

tului Executiv și secretarii C.C. al P.C.R., vicepreședinții Consiliului de Miniștri, membrii Consiliului de Stat.

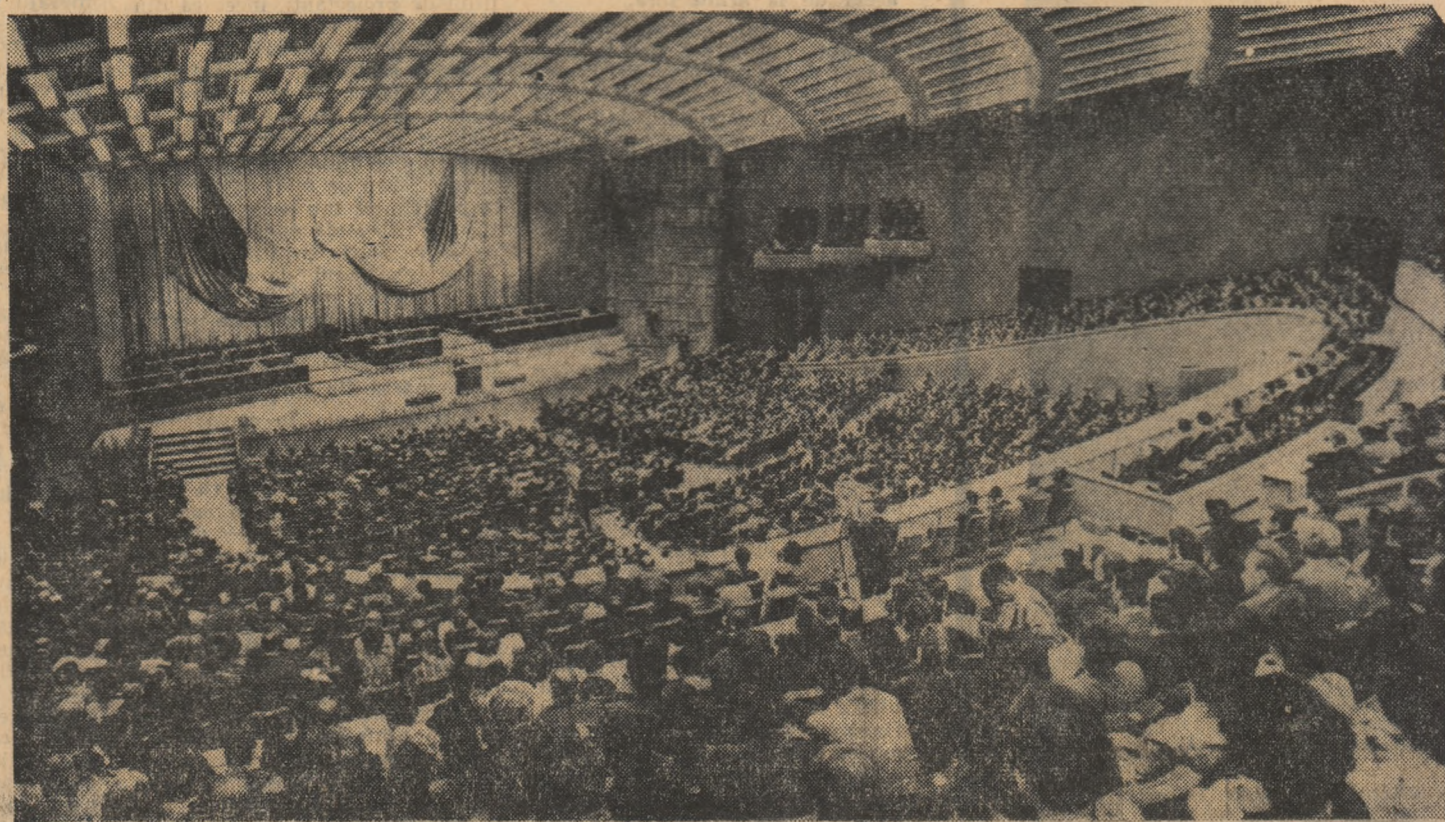
Lucrările sesiunii au fost deschise de președintele Marii Adunări Naționale, tovarășul Ștefan Voitec.

Marea Adunare Națională a adoptat în unanimitate următoarea ordine de zi:

1. Verificarea legalității alegerii deputatului declarat ales în locul vacant în circumscripția electorală nr. 11 Tileagd, regiunea Crișana.
2. Expunerea cu privire la politica partidului și guvernului în problemele internaționale actuale.
3. Proiect de lege privind judecarea de către tribunale a cererilor celor vătămați în drepturile lor prin acte administrative ilegale.
4. Proiecte de legi pentru aprobarea decretelor cu putere de lege emise de către Consiliul de Stat de la ultima sesiune a Marii Adunări Naționale.

La primul punct al ordinii de zi, deputatul Ion Predescu, secretarul comiteei de validare, a prezentat raportul comiteei pentru validarea mandatului deputatului Ladislau Papp, episcop al Eparhiei reformate ordene Marea Adunare Națională a validat în unanimitate mandatul noului deputat.

Întimpinat cu îndelungi și puternice aplauze, a luat cuvântul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, care a prezentat Expunerea cu privire la politica partidului și guvernului în problemele internaționale actuale. Expunerea, transmisă de către posturile noastre de radio și televiziune, a fost urmărită cu o atenție deosebită și interes de participanții la

sesiunii, ca și de milioane de cetățeni de pe întreg cuprinsul țării. La încheierea expunerii, întreaga asistență ovacionează puternic Participanții la sesiune dau o vibrantă expresie hotărârii ferme a poporului român de a sprijini și înfăptui neabătut politica externă a partidului și guvernului, pătrunsă de înaltă principialitate, pusă în întregime în slujba intereselor vitale ale României socialiste, ale cauzei socialiste și păcii în lume.

În cursul după-amiezii de luni, în continuarea lucrărilor sesiunii Marii Adunări Naționale, cu început dezbaterile la Expunerea cu privire la po-

litica partidului și guvernului în problemele internaționale actuale.

Au luat cuvântul deputații Chivu Stoica, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Dumitru Balalaia, prim-secretar al Comitetului regional Ploiești al P.C.R., Zaharia Stancu, președintele Uniunii Scriitorilor, Suzana Gidea, președinta Consiliului Național al Femeilor, Ludovic Takacs și Gheorghe Stoica, membri ai Consiliului de Stat, Gheorghe Apostol, membru al Comitetului Executiv al Prezidiului

(Continuare în pag. a V-a)

Hotărâre a Marii Adunări Naționale

Dezbatind politica partidului și guvernului în problemele internaționale actuale, Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România,

HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, cu privire la politica externă a Republicii Socialiste România și sarcinile sale de viitor, precum și activitatea desfășurată de guvern pentru realizarea acestei politici.

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

Hotărârile Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român stabilesc că unul din obiectivele importante ale politicii partidului și statului nostru îl constituie dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului de toate gradele.

Pe baza indicațiilor conducerii de partid și de stat, Ministerul Învățămîntului a întocmit un studiu privind dezvoltarea învățămîntului superior în Republica Socialistă România. La elaborarea lui a fost consultat un mare număr de cadre didactice, oameni de știință și alți specialiști, activiști de partid și de stat.

Potrivit Hotărârii Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., studiul, care a fost publicat în presă, este supus dezbaterii publice. Definitivarea măsurilor cuprinse în materialul publicat și adoptarea hotărârilor corespunzătoare se vor face după studierea sugestiilor și observațiilor primite.

„Gazeta Învățămîntului” pune coloanele sale la dispoziția cititorilor, a tuturor celor care doresc să facă propuneri, observații și sugestii cu privire la problemele ridicate în studiu.

Reuniune internațională a reprezentanților corpului didactic

MIHAIL ROȘIANU
președintele Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt, știință și cultură

Comitetul administrativ al F.I.S.E. — Federația Internațională a Sindicatelor din Învățămînt — se află reunit, începând de la data de 17 Iulie, în capitala țării noastre.

Creată în anul 1946 și numărîndu-se printre primele organizații profesionale cu caracter internațional, afiliată Federației Sindicale Mondiale, F.I.S.E. reunește în prezent un număr de peste 10 milioane de profesori din Europa, Asia, Africa și America Latină, întreținînd relații cu numeroase alte foruri naționale ale corpului didactic și întreprinde o serie de acțiuni comune cu organele specializate ale O.N.U. Ea militează pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale cadrelor didactice, a adus și aduce în continuare o contribuție remarcabilă la marea bătălie împotriva analfabetismului, luptă activă pentru accesul la învățămînt al tuturor copiilor, împotriva discriminărilor rasiale, pentru educarea tinerii generații în spiritul ideilor păcii, ale respectului față de toate popoarele lumii. F.I.S.E. a susținut acțiunile cadrelor didactice pentru câștigarea unor condiții sociale și materiale la înălțimea misiunii majore pe care o îndeplinește educatorul în cadrul societății contemporane. În acest sens un eveniment important l-a constituit adoptarea, în anul 1954, a „Cartei educatorilor”, care stătuiează atât misiunea celor chemați să formeze tînăra generație, cât și drepturile acestora. Toată F.I.S.E. a adus o largă contribuție, în cadrul Federației Sindicale Mondiale, ca și în cadrul organizațiilor cu caracter național, pentru stringerea legăturilor cu organizațiile învățămîntului profesional și ale celorlalte categorii de oameni ai muncii.

Unul din scopurile din instituțiile de învățămînt, știință și cultură din Republica Socialistă România a promovat consecvent în activitatea sa, principiile pentru care militază F.I.S.E. Orînduirea de stat socialistă, care a înscris la loc de frunte printre preocupările, sale grija permanentă pentru dezvoltarea învățămîntului, pentru formarea spirituală a tinerii generații, a creat un climat pe deplin favorabil traducerii în viață a acestor principii. Condițiile de care dispune învățămîntul nostru, poziția socială asigurată oamenilor școlii și prețuirea pe care întregul popor o acordă acestora au dat Uniunii noastre posibilitatea să dezvolte o activitate rodnică pe plan internațional. În același timp, să aducă o largă contribuție la acțiunile inițiate de F.I.S.E., susținînd lupta pentru instaurarea în întreaga lume a unui învățămînt democratic și progresist. Aceasta se înscris pe coordonatele generale ale ideilor nobile care guvernează acțiunile țării noastre în domeniul relațiilor internaționale. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R. în expunerea sa la recenta Sesiune a Marii Adunări Naționale, politica externă a Republicii Socialiste România pornește de la necesitatea dezvoltării relațiilor dintre țări, a schimbului de valori materiale și spirituale, a cooperării în vederea soluționării problemelor internaționale arzătoare, apărării păcii și securității popoarelor.

În ceea ce privește acțiunile concrete întreprinse pe această linie de învățămînt românesc trebuie menționat că acesta întretine un schimb activ și tot mai larg de experiență cu învățămîntul din alte țări; numeroase cadre didactice din România își aduc contribuția la dezvoltarea culturii a țărilor africane care și-au dobîndit independența în ultimul deceniu. Îndeplinind funcții didactice în școlile acestor țări; se dezvoltă și se întăresc neconștient legăturile prietenești și organizațiile de pedagogi de peste hotare în scopul dezvoltării unui învățămînt democratic, pătruns de ideile nobile ale păcii, capabil să răspundă multilateral solicitărilor vieții sociale, ale științei și culturii contemporane.

Actuala sesiune a Comitetului administrativ al F.I.S.E., care se desfășoară în aceste zile la București, are ca orîndea de zi, în primul rînd, raportul cu privire la activitatea și sarcinile F.I.S.E. în condițiile actuale și raportul cu privire la modificarea statutului Federației. Destur că analiza activității Federației în lumina actualilor evoluții politice și sociale a lumii va permite stabilirea cla-

(Continuare în pag. a V-a)

Cum stați cu pregătirile pentru noul an școlar?

Zilele vacanței de vară sînt totdeauna prilej pentru intense treburi gospodărești. Cu gîndul la noul an școlar care se apropie, gospodării școlilor se preocupă în această perioadă de pregătirea bazei materiale, asigurarea spațiilor de studiu, amenajarea, repararea și curățirea școlilor existente, completarea mobilierului și a materialului didactic etc.

Raidul-anchetă organizat de redacția noastră și-a propus să urmărească un aspect al acestor pregătiri: stadiul în care se află noile construcții școlare.

În urmă de două luni, gazeta noastră publica un articol în care se semnalau serioase rămîneri în urmă în domeniul construcțiilor școlare din acest an. Deși erau de așteptat măsuri serioase pentru recuperarea acestor întîrzieri — cu atât mai mult cu cît timpul a fost favorabil și, mai ales, tînd seama că se apropie termenele de dare în folosință — ritmul de lucru a rămas tot de melc. O situație întocmită la începutul acestei luni de Direcția tehnică de construcții și investiții din Ministerul Învățămîntului arată că, din totalul de 2.027 de săli de clasă care se ridică pe șantierele din diferite regiuni ale țării abia 103 au fost terminate și 829 se află într-un stadiu mai avansat de finisaj. Printre puținele școli terminate figurează școala cu 16 săli de clasă din orasul Constanța și o parte din construcțiile școlare din regiunile Ba-

Alte exemple de întîrzieri în deschierea lucrărilor de construcție ne furnizează regiunea București. În comuna Copăceni (raionul Giurgiu), Vărăști (raionul Oltenița), Bora (raionul Slobozia) și Micsunești-Moară (raionul Urziceni), săpăturile la fundații au început abia pe data de 10 Iulie. Lista poate fi completată cu regiunile Iași (7 săli de clasă neîncheiate și 11 abia la fundație), Ploiești (două săli de clasă neîncheiate și 3 la fundație) și Maramureș (15 săli la fundație).

La această situație nesatisfăcătoare au condus slaba preocupare manifestată de unele sfaturi populare, neîntocmirea în termen a documentației tehnice, întîrzierile în aprovizionarea cu unele materiale de construcție, precum și proasta organizare a unor șantiere.

Totul nesatisfăcătoare este situația din unele regiuni în care nici nu au început lucrările pe șantier, sau unde abia acum se lucrează la fundații. În regiunea Banat, de pildă, pînă acum citeva zile s-au dus discuții asupra amplasamentului școlii din Grădinari, tîrîgîndu-se inadmisibil întocmirea formelor. Fără a se lua în considerare faptul că toate acestea au dus, în final, la întîrzierile deschiderii frontului de lucru.

Nu totdeauna datele cuprinse în situații dau și imaginea fidelă a lucrărilor de pe șantier. O vizită făcută în regiunea Galați — regiune alături cam pe la mijlocul „clasa-mentului” — ne-a edificat în acest sens.

În scripțe, școala care se construiește la Umbrărești, raionul Bujor, este trecută la categoria celor care

sînt înălțate pînă „la centură”, deci aproape de acoperiș. Așa și este. Numai că pe șantier — unde ne așteptam să găsim lucrările desfășurîndu-se din plin — e cam pustiu. Materialele de construcție sînt, timp frumos este, finanțarea a fost asigurată prin sprijin din fondul central de stat și prin acordarea de credite rambursabile. Atunci — ce lipsese? Interesul pentru terminarea rapidă a lucrărilor, în așa fel ca la începutul lui septembrie să se poată începe cursurile.

Oricît de optimiști am fi, nu putem crede nici că școala cu 16 săli de clasă care se construiește la Galați, în microraionul Tiglina III, va fi gata pînă la începutul anului școlar. Se lucrează abia la zidăria de la etajul I. De ce? Lucrările au început tîrziu din cauză că s-a tîrîgînat întocmirea unor acte, iar constructorul (întreprinderea de construcții orășenească, aparținînd de statul popular) nu respectă nici pe departe graful de producție. Anul trecut s-a întîmplat la fel cu Școala generală nr. 11 din același cartier și este de mirare că nu s-au tras pînă acum învățămîntele necesare.

Ceva mai avansate sînt lucrările la cele două școli noi din Brăila. Cea din cartierul 1 Mai de abia la planșeu de la etajul II. „Avansat”, înseamnă totuși aici, după cum vedem, o situație destul de proastă. Cît despre școala cu 24 de săli de clasă din cartierul Hipodrom, ea trebură să fie gata la 15 Iulie. Promisiuni solemne sînt: va fi gata pe la jumătatea lui august. Dar dacă ne gîndim în ce ritm s-a mers pînă acum, dacă ne amintim cît timp de trei luni s-a lucrat numai cu o parte din potențialul de producție, nu prea ne vine să credem...

Peste tot unde am discutat despre stadiul nesatisfăcător al construcțiilor școlare am primit asigurări: „Vom da bătaie, tovarăși!”

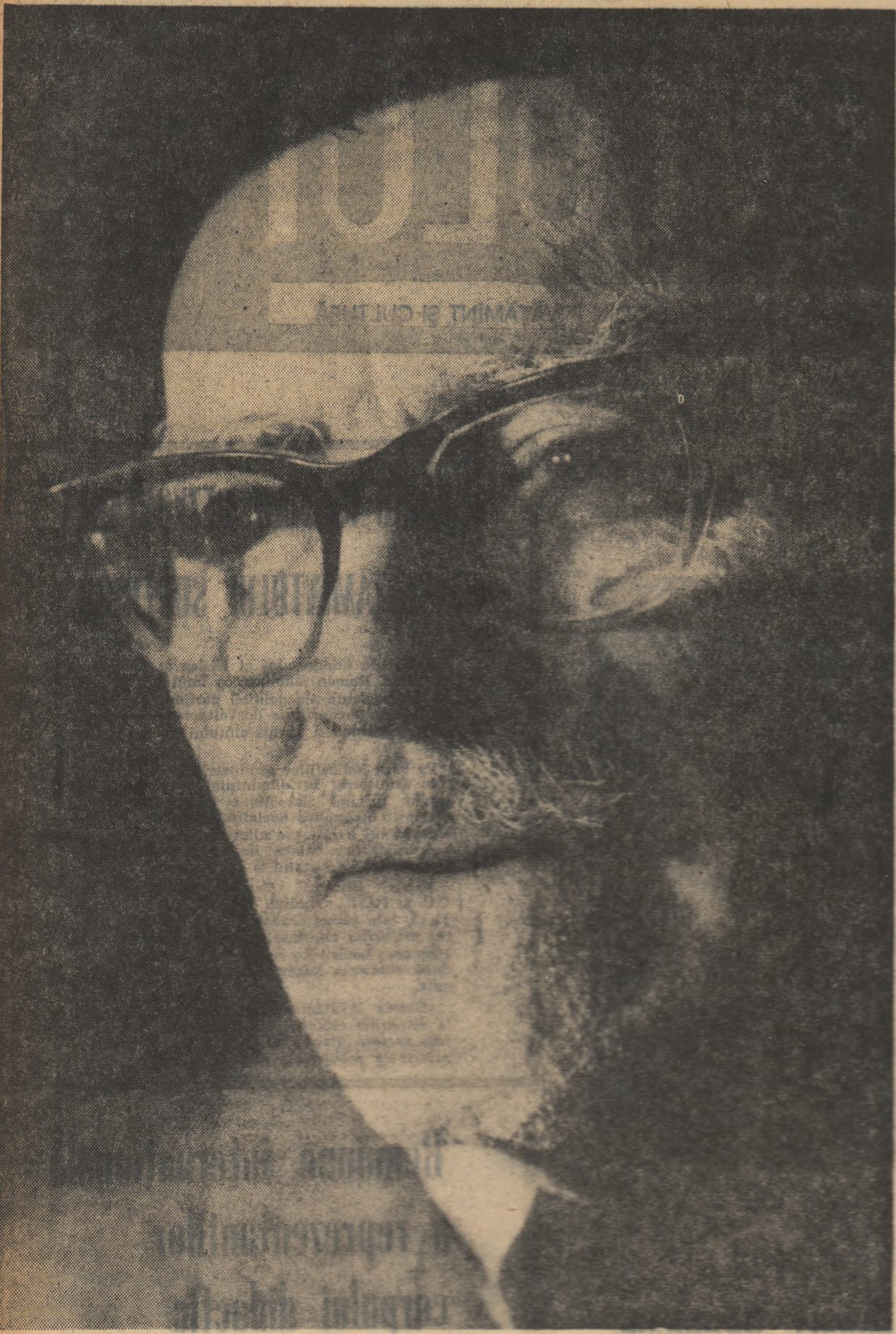
Cum își propun cei care fac asemenea făcăduleli să „dea bătaie”?

Precipitînd munca-acum, în ceasul al doispnezecele. Evident că se impune un ritm mai accelerat de lucru pe șantier. Ce este rău, este că se acordă un prea mare credit acestor perioade „de asalt”. Lucrul făcut în pripă este de multe ori și de mintuală. Există, din păcate, destule exemple care demonstrează calitatea necorespunzătoare a construcțiilor ridicate în acest fel. De cîte ori nu s-a întîmplat ca glasul profesorului de la catedră să fie acoperit de ciocănitul mestecilor care mai au de „finisat” vîrte ceva, ca să nu mai vorbim de faptul că, mai tîrziu, asemenea școli devin abonaj permanente și, foarte, costisitor ai bugetelor de reparații capitale.

Statul alocă anual fonduri însemnate pentru îmbogățirea bazei materiale a învățămîntului. Construcțiile școlare sînt obiective ale planului de stat. Este inadmisibil ca din neglijența unora sau din deficiența de ordin organizatoric asemenea sarcini să nu fie îndeplinite. Comitetele executive ale sfaturilor populare trebuie să privească cu toată răspunderea această problemă de maximă importanță pentru bunul mers al muncii școlare.

De asemenea, se simte nevoia ca Ministerul Învățămîntului — așa cum și-a propus dar a realizat numai în parte — să urmărească mai atent mersul lucrărilor. Este necesar ca, în scurta perioadă rămasă pînă la începutul anului școlar, Direcția tehnică de construcții și investiții și Direcția organizării școlilor din Ministerul Învățămîntului, solicitînd colaborarea organelor Comitetului de Stat al Planificării, să intensifice acțiunea directă de control și îndrumare a construcțiilor școlare și, în mod deosebit, a celor care sînt rămase în urmă.

TUDOR ARGHEZI

Expresie vibrantă a spiritualității naționale, poet, prozator, pamfletar și esecist, Tudor Arghezi a sintetizat în vasta sa creație valorile morale și estetice ale poporului nostru, experiența sa milenară, idealurile sale de dreptate națională și socială, transpunându-le într-o operă de geniu, în care arta cuvintului românesc atinge înalte culmi. Așezind cu credință la căpătii brisoul sutelor de ani de răzvrătire și luptă a străbunilor, oglinzind în noi și noi ipostaze comoara su-

fletului popular, Tudor Arghezi proiectează în arta universală trăsăturile specifice ale sensibilității și gândirii oamenilor de pe aceste locuri. Timp de peste 70 de ani condeii său scipător a fost prezent fără întrerupere în viața literară și în publicații, determinând curente de opinii în favoarea înnoirii sociale și artistice. El a realizat, astfel, în literatura română, cea mai importantă sinteză poetică a veacului.

TESTAMENT

Nu-ți voi lăsa drept bunuri, după moarte,
Decât un nume adunat pe-o carte.
În seara răzvrătirii care vine
De la străbunii mei pînă la tine,
Prin rîpi și gropi adînci,
Suite de bătrîni mei pe brînci,
Și care, tînăr, să le urci te-asteptă,
Cartea mea-i, fiule, o treaptă.

Așez-o cu credință căpătii,
Ea e hrîsul nostru cel dinîți,
Al robilor cu sariicile pline
De osemintele vîrsate-n mine.

Ca să schimbăm, acum, înția oară
Sepa-n condei și brazda-n călmară,
Bătrîni-au adunat, printre plăvani,
Sudoarea muncii sutelor de ani.
Din grațul lor cu-n demnuri pentru vite
Eu am voit cuvinte potrivite
Și leagăne urmașilor stăpîni,
Și, frămîntate mi de săptămîni,
Le-am prefăcut în visuri și-n icoane.
Făcui din zărențe muguri și coroane.
Veninul strîns l-am preschimbat în miere,
Lăsînd întregă dulcea lui putere.
Am luat ocară, și torcînd ușure
Am pus-o cînd să-mbie, cînd să-njure.
Am luat cenușa morților din vatră
Și am făcut-o Dumnezeu de piatră.

Hotar înalt, cu două lumi pe poale,
Păzind în piscul datoriei tale.
Dureea noastră surdă și amăr,
O grămădă pe-o singură vioară.
Pe care ascultă-o s fust
Stăpînul, ca un țap înjunghiat.
Din buze, mușcămuri și noi
Iscaț-am frumuseți și prețuri noi.
Biciul răbdat se-ntoarce în cuvinte
Și izbăvește-acet pedepsitor
Odraala vie-a crimei tuturoi.
E-n dreptățirea ramurei obscure
Leșită la lumină din pădure
Și dînd în virf, ca un ciorchin de negi,
Rodul durerii de veșii întregi.

Întînză leneș pe canapee
Domnița suferă în cartea mea.
Slova de foc și slova fărîșită
Împărechiate-n carte se mărită,
Ca fierul cald îmbrățișat în clește,
Robul a scris-o, Domnul o citește.
Făr-a cunoaște că-n adîncul ei
Zace minia bunilor mei.

Tudor Arghezi

PE MARGINEA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

Între programa liceului și concursul de admitere în facultate

Citind studiul privitor la dezvoltarea învățămîntului superior, m-am bucurat mult: iată deci că se vor lua măsuri pentru o reală eficiență a pregătirii cadrelor superioare necesare economiei și culturii noastre. Aș vrea să mă opresc, în cele ce urmează, asupra unei probleme acute — concordanța (sau mai bine spus, lipsa de concordanță) între programa liceului și concursul de admitere în unele facultăți. Și, pentru ca totul să fie cit mai concret, mă voi opri la un „caz”: acela de la arhitectură.

Puș în fața subiectului „de concupție” care s-a dat la examenul de admitere în Facultatea de arhitectură în sesiunea din acest an, unii candidați, deși bine și îndelung pregătiți, au rămas dezamăgiți. Li s-a cerut să facă proiectul unui foisor. Pentru arhitect, proiectul este în special, subiectivul „foisor” strage după sine determinativul „de lac”. Tinerii din Capitală cunosc înaintea de pe bulevardul Teohariu, acum muzeu pomple-rac. Iar dacă firesc să proiecteze foisorul — adică un schelet de turn de pază, pus să străjuiască intrările, sau livada, sau via unui C.A.P. — în mod asemănător cu monumentul bucu-reștan: din cărămidă, eventual cu contrasturi, impunător și ci-tadina. Candidații au fost liberi — până prea liberi chiar, pentru că efectiv nu au știut cum și pînă unde să-și întindă imaginația — să facă abstrucții, cu vor. Comisia de admitere a fost și ea liberă să respingă inițiativa lor hiper-citadină. După cum și noi sîntem liberi, la rîndul nostru, să nu fim mulțumiți că se propun ase-menea subiecte.

Dacă am rîditi programele sco-lare de desen din liceu, niciieri nu am vedea tendința de a pro-jecta un foisor, sau în general de a proiecta „concepțional” ceva. Dacă am cerceta și mai atent, am vedea că programa nu vorbește nici de desen ornamental în sen-sul reproducerii în creion a mo-tivului de ghips și ne-am întreba: de ce au mai parcurs candi-dații de la arhitectură labirintul lăptos, dacă niciieri nu au ști-t ce le trebuie? Tinerii care vor să ajungă nu arhitecți, dar măcar candidați la examenul de la arhitectură, trebuie, cam cu doi ani înainte, să așezează un profesor arhitect dispus să piar-dă cu ei circa patru ore, de două ori pe săptămîni. Învățîndu-și să deseneze coloane cu capituluri mărite de două ori la desenul li-niar, dragonul, trifoiul și alte paste ghipsoase, eventual capul lui Moise, la desen ornamental. Ba, pentru că ani de-a rîndul s-a dat la concurs același vas fune-rar, sau urna, sau „amfora”, cum li spun unii candidați, li gîseală pe bietii elevi în cimitirul Belu,

singurul loc unde se mai găsea recipientul respectiv, desenînd reculeși după natură pînă aproa-pe de ora stațiilor, cînd nu mai era suficientă vizibilitate.

Totuși, există afluență la Fa-cultatea de arhitectură, ceea ce explică de fapt și subiectele ace-astea. Există afluență și unii sînt admisi să frecventeze cursu-rile. Cum au reușit? O parte, așa cum v-am arătat, cu doi ani de ore suplimentare. Alții, cei care n-au intrat din „primul foc”, fac o școală tehnică de arhitectură de trei ani, după care, obținînd titlul de proiectanți, încearcă din nou la facultate. Acum reușesc la probele eliminatorii de desen și ajung să treacă, tîrziu-grîbiș, și de matematică. De ce tîrziu-grîbiș? Pentru că în general nu au fost virtuozii ai matematicii de liceu. Altfel nu se duceau la școala teh-nică, ci erau de mult studenți pe la politehnică sau pe la construc-ții. Dar lipsa de cunoștințe solide se răzbună — și de aceea e „greu” examenul de matematică, iar rezistența, materie cel puțin echivalentă ca importanță pentru un arhitect cu talentul de a folosi trîgătorul, este „bestia neagră”, sprietoarea din anul doi sau trei.

Sînt de luat în considerare, după părerea mea, două soluții. Prima: Să se dea subiecte în concordanță strictă atît cu pro-grama școlară cit și, în special, cu cerințele calitative — dar și cantitative — ale parcurgerii ei în liceu. Pe această linie ar tre-bui să existe o mai strînsă cola-borare între facultăți și licee. Se impun mereu mai mult schimburi de experiență. Dacă ar vizi-ta măcar o singură oră a unui profesor de liceu, un conferențiar sau un profesor universitar ar putea trage concluzii salutare a-supra cerințelor programei și a-supra timpului afectat unei lec-ții. Nu s-ar mai ajunge ca, la a-dăpostul unui titlu din programă care implică în ora de liceu un fragment de ordinul unităților de minute, la examenul de admitere să se ceară tratarea amplă a ti-tlului respectiv pe o întindere de două sau trei ore.

A doua soluție intră în consi-derare dacă lucrurile rămîn așa cum sînt. Atunci ar trebui să se înființeze un curs pregătitor pen-tru intrarea în facultate, care să se desfășoare paralel cu ultimele clase de liceu, eventual, contra unei taxe. Mă gîndesc, desigur, la un curs patronat de un for competent, care să poată spune de la început celor lipsiți de har: „Măi băiete, nu ai talent sau înclinație pentru cutare fa-cultate, îndreapă-te mai degra-bă spre altă”.

Firesc înaltă ca o asemenea curs ar contribui la încercarea elevilor. Așa încît optez pentru prima soluție.

Prof. CONSTANTIN OTTESCU

Pregătirea practică pedagogică la nivelul învățămîntului superior

Consider că publicarea studiului privind dezvoltarea învățămîntu-lui superior elaborat de Ministe-rul Învățămîntului, punerea lui în discuție, dînd cetățenilor țării posibilitatea să-și spună cuvîntul cu toată răspunderea, au o importanță de prim ordin pentru soluționarea cit mai judicioasă a unei probleme de importanță considerabilă. Aceasta pen-tru faptul că absolvenții învătămîntului superior, pășind în circuitul vieții economice și social-culturale, duc cu ei, odată cu entuziasmul tineretii, mesajul noului din știință și practică. Deși nimeni nu le pretinde ca, leșind din incintă „Almei mater” cu diploma de absolvenți, să fie virtuozii ai profesiei îmbrățișate, este totuși o legitimă cerință ca ei să dispună de acea capaci-tate profesională care permite rezolvarea sarcinilor cu competența debutanților creator, care preîn-fișină anchilozarea în rutină. Lucrul acesta, valabil pentru toa-te profesunile de nivel univer-sitar, se impune și mai stringent în formarea profesorului pentru școala generală și liceu — pro-blemă la care mă voi rferi mai jos în mod special.

După cum se știe, necesarul de cadre didactice pentru clasele V-VIII a determinat pregătirea diferențiată a acestora, în insti-tute pedagogice și în universități, marcată și prin durata diferită a studiilor (trei ani în institutele pedagogice și 5 ani în universi-tăți). Dar, deși n-ar fi trebuit să existe nici o diferență sub aspectul pregătirii practice (pentru că problemele ce se ridică în obți-nera eficienței maxime a proce-sului de învățămînt sînt la fel de complexe în școala generală ca și în liceu), pregătirea practică pedagogică în institutele de 3 ani dura mai puțin decît în univer-sități, ca să nu mai vorbim despre faptul că în ambele instituții de învățămînt superior timpul re-zervat pregătirii practice a fost cu mult inferior celui acordat vi-torilor ingineri sau medici. Se pune deci întrebarea: nu cumva unele deficiențe care mai dăinuie în munca instructiv-educativă din școala generală și liceu țîrîu au ori-ginea și în această subapreciere a pregătirii practice pedagogice?

Socotesc de aceea binevenit faptul că studiul acordă o atenție deosebită pregătirii practice pe-dagogice a viitorilor profesori. Mi se pare judicioasă repartiza-rea practicii în două etape: practica de observație din timpul stu-diilor universitare (poate denu-mirea ar trebui schimbată în practica pedagogică de inițiere în munca școlară, ceea ce este mai mult decît simpla observație) și efectuarea restului de practică în 2-3 ani după obținerea diplomei, dar înaintea titularizării în învătămînt, sub îndrumarea centrului metodic-didactic regional. Con-sider pozitiv faptul că studiul nu face nici o deosebire între pre-gătirea practică pedagogică a pro-fesorilor de școală generală și a celor de liceu.

Cred că egalizarea practicii pe-dagogice va avea repercusiuni favorabile asupra pregătirii ca-drelor didactice și implicit asupra ridicării calității învățămîntului din școala generală și liceu. A-cesta se va realiza în cazul cînd noua formă a pregătirii practice pedagogice va reuși nu numai să insufle viitorului profesor dra-gostea și pasiunea pentru profesia aleasă, dar și să-l înarmeze cu metodele cele mai noi privind ansamblul muncii școlare și so-cial-culturale.

De aceea, pentru a face din studentul aflat în etapa practicii pedagogice de inițiere un purtător al noului, trebuie să-l oferim prilejul de a participa la toată gama activităților școlare și ex-tra-școlare, de a asista la reali-zări de cea mai bună calitate, în școlile cele mai bine utilitate și cu cei mai buni profesori. Împresile și cunoștințele dobîndite în timpul acestei etape trebuie consolidate și motivate științific în cadrul facultății prin discuții și însem-nări în caietul de practică. Pentru ca înțelegerea muncii școlare în tot complexul ei să fie cit mai desăvîrșită, practica studentului ar trebui precedată nu numai de cursul de pedagogie generală, ci și de cel de metodică, incluzînd lecții despre învățămîntul pro-gramat, despre mijloacele audio-vizuale și despre alte conștiri ale didacticii și metodicii moderne. Studentului nu trebuie să-i fie străduie o serie de noțiuni noi care încep să pătrundă, ca elemente pozitive, în aceste științe. Astfel, terminînd facultatea, absolventul va duce cu el și imaginea a ceea ce trebuie să fie viața școlii și va începe etapa a doua a practicii pedagogice, cea de stagiu.

Mă gîndesc și la necesitatea de a se asigura perioadei de stagiu condițiile cele mai bune. Se știe că prin forța împrejurărilor, ti-nerii absolvenți sînt repartizați, nu o dată în localitățiocolite de colegii lor mai în vîrstă. Vor găsi ei oare acolo îndrumarea com-pentă și grijurile de care au ne-voie? Va veni la timp sprijinul și încurajarea organelor regiona-le? Iată o problemă asupra căreia trebuie să ne gîndim bine și din timp. Organele metodice regiona-le trebuie să precizeze și importanța funcției în pregătirea profesorului și să devină adevărate „seminarii pedagogice”, în sensul clasic al cuvîntului, iar acolo unde e cazul să fie întregite cu cele mai pro-minente cadre didactice, cu pro-fesori emeriți și cu cei ce au o bogată și avansată experiență în munca școlară.

Conf. univ. IOSIF ANTOHI

A IX-a olimpiadă internațională de matematici

În intervalul 30 iunie — 13 iulie s-a desfășurat în Iugo-slavia, la Cetinje, un pitoresc oraș situat în munții Munteneșului, cea de a IX-a Olimpiadă internațională de ma-tematici.

Inițiată acum nouă ani de țara noastră, olimpiadele care reușesc pe cei mai buni tineri matema-ticieni din diferite țări au fost organizate de atunci în fiecare an, primele două desfășurîndu-se în România. Intreceri pasio-nante între tinerele talente, re-prezentînd prin înșuși acest fapt, un stimul în perfecționarea continuă a pregătirii lor, olim-piadele reprezintă și un prilej, de cunoaștere reciprocă a unor tineri cu preocupări comune, de contact cu frumusețile naturale și cu monumentele culturale din diferite țări.

În acest an, la olimpiada din Iugoslavia au concurat 99 de elevi din 13 țări: Anglia, Bulgaria, Cehoslovacia, Franța, Italia, Mongolia, Polonia, Repu-blica Democrată Germană, România, Suedia, U.R.S.S., Ungaria, Iugoslavia. Cei 8 compo-nenți ai echipei României au fost aleși dintre absolvenții claselor a X-a și a XI-a care au obținut cele mai bune rezultate la con-cursul de matematică din acest an. Gazdele au acordat o atenție deosebită nivelului și organizării acestei manifestări internațio-nale, patronată de președintele statului, Iosip Broz Tito. Sedinta de inaugurare, ca și cea de încheiere, au fost prezidate de se-cretarul de stat pentru învățămînt în prezența ministrului învătămîntului din Republica Mun-tenegru, a unor academicieni și a altor personalități oficiale.

Concursul a constat din efec-tuarea a două lucrări scrise, cu

primind fiecare 3 probleme care trebuiau rezolvate într-un inter-val de 4 ore. Problemele de concurs au fost stabilite de ju-riul olimpiadei, format din cite un reprezentant al fiecăruia dintre țările participante. Problemelor li s-a acordat un număr de puncte pentru rezolvarea optimă, totalul maxim de puncte pentru cele 6 probleme fiind de 42. S-a stabilit că primul li se acordă cele șase puncte, al doilea 5, al treilea 4, al patrulea 3, al cincelea 2 și al șaselea 1 punct. În total, au fost acordate 114 puncte, iar premiul III celor care însumează 22-29 de puncte. Am asistat însă, la Cetinje, nu numai la o întrecere între niște tineri ta-lentați, lăbitori ai matematicii, dar și la o confruntare a muncii profesorilor care au condus pre-gătirea lor, a eficienței progra-melor de matematică din țările respective, a felului în care pu-blicățiile de matematică destina-te elevilor au sprijinit forma-re tinerilor matematicieni. Conclu-ziile pe care le putem desprinde din rezultatele olimpiadei au deci un caracter complex.

Cota maximă, de 42 de puncte, a fost atinsă numai de 5 din cei 99 de elevi participanți — un elev din echipa țării noastre, doi elevi din R.D.G., un elev din echipa Bulgariei și un elev din U.R.S.S. Echipa noastră a obținut 6 premii: un premiu I, cu 42 puncte, Dan Volculescu (absolvent al Liceului nr. 21 din București), un premiu II, cu 36 puncte, Eugen Popa (absol-vent al Liceului nr. 3 din Iași); patru premii III: Eugen Lun-gulescu (absolvent al Liceului „Nicolae Bălcescu” din Pitești) cu 29 puncte, Vlad Sergiescu (absolvent al clasei a X-a de la Liceul „Gh. Lazăr” din București) cu 28 de puncte, Călin Pop, (ab-

solvent al clasei a X-a de la Liceul „Al. Papiu Hârjari” din Tg. Mureș) cu 23 puncte, Dan Ralescu (absolvent al Liceului „Spiru Haret” din București) cu 22 puncte. Ca număr de premii, echipa țării noastre se situează pe locul trei, iar pe echipe pe lo-cul 5.

Meritul, rezultatele obținute de tinerii matematicieni din țara noastră sînt încă sub nivelul po-sibilităților învățămîntului romă-nesc, în care există o veche tradi-ție de pregătire la nivel foarte înalt a elevilor talentați la ma-tematică. Credem că societatea de științe matematice va trebui să desfășoare în viitor, direct, prin fi-lialele ei, ca și prin publicația o-dresată elevilor — „Gazeta ma-tematică”, seria B — o activitate mai intensă și de durată mai lungă pentru perfecționarea ti-nerilor care ne vor reprezenta țara la olimpiadele internațio-nale de matematică.

Cu prilejul actualei olimpiade, profesorii iugoslavi au organizat, pentru delegațiile de cadre di-dactice, un simpozion cu privire la mijloacele de dezvoltare a formării tinerelor talente în do-meniul matematici. Cu acest prilej a avut loc un schimb de experiență asupra mijloacelor fo-silite în fiecare din țările țării participante. S-a subliniat, în acest sens, contribuția concursu-rilor de matematică ținute anual în țările socialiste, în Anglia și Suedia (în Franța nu se orga-nizează astfel de manifestări, iar în Italia au loc numai concursuri locale de matematică) S-a discutat de asemenea, despre aportul revistelor de matematică și al monografiilor destinate elevilor, despre rolul școlilor și claselor

speciale de matematici care funcționează în unele țări, printre care și țara noastră, despre im-portanța înșurării matematicilor în conținutul lor modern etc.

Organizînd olimpiada la Cetinje, forurile iugoslave de învătămînt au creat participanților — elevi și profesori — posibilitatea să cunoască frumusețile naturale alte de caracteristicile ale Munteneșului, întinsele masive muntoase ale acestei regiuni, insulele de verdeață din depre-siuni, interesantele golfuri ale Adriaticii, cum ar fi golful semi-circular străjuit de vechea loră-călită Budva, unde este în curs de amenajare o modernă sta-țiune marină. În programul de recreere desfășurat după olim-piadă au fost străbătute regiuni cu un pitoresc specific, cum sînt cheile rîului Noras, lacul Bio-grad și rezervația naturală ce îl înconjoară, s-au făcut vizite la vechia minăstire Moras, inte-meiată la 1250, unde se păstrează valoroase picturi murale din se-colul XIII și din secolele următo-are, cetatea Dubrovnik, cu portul și clădirile sa luxuriante, cu mu-zeul în care se păstrează vechi manuscrise ale unor poezi dal-mați și vechi tipărituri. În drum spre patrie elevii au vizitat de asemenea Belgradul. Ei sînt astfel nu numai purtătorii unor succese dobîndite ca urmare a strădăniilor lor, dar și ai amintirilor unei primiri prietenoase.

A IX-a olimpiadă internațională de matematică va avea loc în anul viitor la Moscova.

Prof. univ. CONSTANTIN OTTESCU-BUJOR
profesor emerit
ZLATE BOGDANOV

DIN EXPERIENȚA ANULUI ÎNCHEIAT

În interesul cu care aceste elevi cercetează un fragment de rocă, poartă descifră de pe acum trăsăturile unei viitoare pasiuni.

Blocdiagrama — sursă de cunoștințe geografice

Practica școlară erată convingător că studiul geografiei este cu atât mai eficient cu cât se face un apel mai larg, în cursul desfășurării lui, la materialele didactice cartografice. Aceste materiale completează prin conținutul lor textul manualelor de geografie și îi ajută pe elevi în înțelegerea și aprofundarea cunoștințelor geografice.

O analiză mai atentă demonstrează că actualele materiale didactice cartografice folosite la clasele III-VII prezintă mai mult o valoare intuitivă („aratarea pe hartă”), pe cind la clasele VIII-XI ele constituie o sursă de cunoștințe geografice noi. În timpul timp hăria se utilizează tot mai frecvent și cu o eficiență sporită ca izvor de cunoștințe geografice la diferite tipuri de lecții. În schimb, după cum ne-au arătat sondajele făcute la numeroase lecții de geografie în clasele a VIII-a de la unele școli din Cluj s-a constatat că blocdiagramele din manual sînt utilizate puțin și sporadic în desfășurarea lecțiilor, deși oferă și ele o însemnată sursă de cunoștințe geografice noi.

Cunoscînd această lipsă, în anul școlar încheiat recent am elaborat și aplicat experimental un plan al predării geografiei patriei la clasa a VIII-a, în care s-a prevăzut între altele și formarea priceperilor și deprinderilor necesare pentru citirea și interpretarea blocdiagramelor ca izvor de cunoștințe geografice noi. La lecțiile de la clasele experimentale în care s-au predat Carpații Orientali și Carpații Meridionali au fost utilizate în mod îmbinat harta murală, schițele de hărți și blocdiagramele din manual, ceea ce i-a ajutat pe elevi să-și formeze priceperi și deprinderi de a efectua analize și sinteze, comparații, abstracțiuni și generalizări nu numai cu ajutorul hărților, ci și prin citirea și inter-

pretarea blocdiagramelor. Utilizarea blocdiagramelor a fost folosită la comunicarea cunoștințelor noi, ca și la fixarea și la verificarea a ceea ce s-a învățat.

Profesorul a adresat clasei următoarea întrebare-temă: „Presupunem că vă aflați într-un avion care zboară în timpul verii la înălțime pe traseul Cluj — Zlatna — Brad — Beiuș — Huedin — Cluj. Prezentați ce elemente de relief se văd din avion și ce culoare au ele”. Întrebarea adresată clasei a trezit un viu interes la toți elevii. Dorind să răspundă, majoritatea au ridicat mîna. Cei invitați de profesor au efectuat (după blocdiagrama Carpaților Occidentali din manualul clasei a VIII-a) următoarea caracterizare geografică:

„Pe disanța de la Cluj la Zlatna — a spus primul elev — după ce trecem Dealul Feleacului, la vest observăm Muntele Mare (1825 m), iar în fața noastră, spre sud, apar Munții Trascăului, cuprinși între Arieș și Mureș. Ambii sînt acoperiți cu păduri, pășuni și neprafte de ogoare. Fenomenul care ne strage însă mai mult atenția este Cneia Turzii de pe Valea Hăj-datelor, afluent al Arieșului. Această cheie este formată din roci calcaroase. Dacă privim cu atenție din avion, vedem în continuare localitățile Baia de Arieș, Cîmpeni și Abrud, situate pe Arieș. De asemenea, în bazinul Arieșului — care cuprinde porțiuni din Masivul Biharia, Muntele Mare, Munții Trascăului — se observă numeroase sate populare de mînt. Aici este „Țara Motilor”. Satele acestea, așa cum am învățat sînt formate din mici grupuri de căsuțe numite „crînzuri”, situate pe culmi, nu în vale. În partea de vest a „Țării Motilor” se găsește peștera cu gheață de la Scărișoara, care pentru turiști este cel mai interesant punct de atracție din Munții Apuseni”.

„Pe traseul Zlatna — Brad — a continuat un alt elev — trecem peste Munții Metaliferi, bogăți în mineruri auro-argintifere, exploatarea din timpul romanilor. De la Brad la Beiuș, avionul nostru trece peste densitatea Brad, situată pe Crișul Alb, precum și peste depresiunea Beiuș, prin care curge Crișul Negru. În ambele depresiuni se observă din avion numeroase sate și ogoare cu cereale. Depresiunile acestea, ca și celelalte depresiuni din Apuseni, au fost, în trecut geologic, niște golfrui ale mării care înconjurau acest grup de munți. Pe munții care le înlim-tează se văd păduri și pășuni numeroase. Față de depresiunile pește care trecem la nord-vest se găsește Munții Pădurea Craiului și Masivul Biharia, la sud-vest Munții Metaliferi, Munții Zaram-dului și Munții Codru Moma. După cum vedem, spune acest elev, chiar și numele unor munți ne arată bogăția de păduri”.

Prof. ELENA TULPANT

„Pe Mînerarul Beiuș — Huedin — a relatat cel de-al treilea elev — avionul trece prin partea de nord a Mînerarului Biharia, tocmai peste vîrfurile Vîlceasa, înalt de 1830 m. De aici se poate vedea spre nord-vest frumoasa stațiune climaterică Sina de Vale, iar spre vest apare în fața noastră orîșelul Huedin, așezat în depresiunea cu același nume. Și aici, ca și în celelalte depresiuni, se găsesc numeroase ogoare. În sfîrșit, pe ultima porțiune a traseului de la Huedin la Cluj, traversăm o zonă de dealuri mari, acoperite cu păduri, pășuni și ogoare, care fac trecerea de la dealurile mai mici din Podișul Someșan către Munții Gîlăului”.

La efectuarea acestei caracterizări geografice prin procedul călătoriei imaginare din avion pe schița de blocdiagramă, elevii clasei au fost foarte activi. „Călătoria” a contribuit la dezvoltarea gândirii lor creatoare. Astfel, prin citirea blocdiagramelor elevii au putut să-și reprezinte „aspectul real” al formelor de relief. Însă simultan cu caracterizarea formelor de relief ei au analizat vegetația și culturile agricole, care nu figurau pe blocdiagramă. Acest fapt ne arată că elevii și-au format deprinderea de a descrie esențialul la formele de relief reprezentate pe blocdiagramă, de a „vedea” aici și alte obiecte geografice (vegetația, culturile de plante unele așezări o-menești etc.). Cu alte cuvinte, prin procedul călătoriei imaginare pe blocdiagramă li se formează deprinderea de a observa obiectele și fenomenele geografice și dincolo de semnele convenționale reprezentate pe acest valoros material cartografic.

În activitatea lor elevii nu au făcut analize și sinteze despre munți, râuri, localități etc. așa cum le-au fost predicate de profesori, ci și-au reconstituit cunoștințele și le-au prezentat după un plan propriu și într-o altă ordine. De asemenea, ei au știut să extragă din conținutul blocdiagramelor o serie de noi elemente geografice (aspectul culmilor muntoase, al depresiunilor, formațiunile de vegetație și culturile care îmbracă formele respective de relief). Aceste realizări se datoresc faptului că blocdiagrama reprezintă și o a treia dimensiune (înălțimea), care lipsește din hărți.

Datorită avantajelor pe care le prezintă blocdiagrama, scoțim că ea ar trebui folosită ci mai larg la studiul reliefului patriei noastre, bineînțeles în imbinare cu celelalte materiale didactice cartografice. Credem că este necesară includerea ei și în manualul de geografie a patriei pentru clasa a XII-a clasă în care, datorită particularităților de vîrstă și de înțelegere ale elevilor, blocdiagrama poate spori în mod simțitor atât însușirea rațională a cunoștințelor cit și dezvoltarea reprezentărilor geografice.

SAMSON VEZA
lector la catedra de metodică, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj

La cercurile tinerilor naturalişti

În școala noastră cercul micilor naturalişti se bucură de un deosebit interes datorită bogăției și atractivității sale activității.

Pornind de la premisa că este necesară o mai mare diversificare a activităților cercului, în anul școlar trecut am înființat, în cadrul secției de botanică, grupe de horticultori care și-au desfășurat activitatea pe lângă sora C.F.R. din localitate, iar în cadrul secției de zoologie, o grupă de pescari amatori. Astfel elevii au putut face mult mai ușor legătura între cunoștințele teoretice și cele practice. Și mai mult, au avut posibilitatea să desfășoare o activitate concretă în care și-au putut manifesta spiritul lor organizatoric.

Cele două activități alese — pescuitul și grădinaritul — sînt și foarte îndrăgite de elevi, astfel că temele dezbătute în cadrul cercului au putut fi interesante. Bagajul de cunoștințe nou căpătate a fost mare și, deșigur, el va rămîne bine înțipîrit în memoria fiecărui.

Pornind de la experiența noastră și de la dorințele exprimate de elevi am face o propunere pe care o scoțim pe deplin realizabilă: în vacanța de vară să se organizeze tabere pentru micii naturalişti care să funcționeze în apropierea unor stațiuni experimentale. Credem că nu sînt necesare nici fonduri și nici măsuri organizatorice speciale. Oricum există în asemenea locuri — Sinaia, Snaagoo, Agigea — tabere organizate, în care elevii își petrec cîțelșă plîcute ale vacanței. Ce ar fi dacă la una sau două serii ar fi chemați în aceste tabere cei mai destoinici dintre tinerii naturalişti din școlile țării?

C. TOTIR
comuna Șteu, raionul Bistrița

O activitate multilaterală, rodnică, desfășoară și tinerii naturalişti de la Liceul nr. 4 din Oradea. De la în-

ceput conducerea cercului și-a propus o serie de teme de studiu care să întemeieze însușirea tematică a cunoștințelor de științe naturale, să dezvolte spiritul de observație și de cercetare al elevilor, să le formeze o concepție înaltă despre apariția și dezvoltarea vieții pe pămînt, să-i deprindă cu munca independentă. Amîntim, printre temele discutate în cere „Pînțele unicelele”, „Fotofiteze” și importanța ei pentru viața plantei” etc.

Temele tratate sînt însoțite de lucrări practice care fac activitatea din cerc mai interesantă, mai atractivă. În cadrul aplicațiilor practice elevii au observat la microscop amonidonul din cartof și orez, au pus în evidență amonidonul în frunzele de pelargonium, au separat pigmentul clorofilian din frunze, au colectat o serie de protozoare pe care le-au cercetat din punct de vedere morfo-fiziologic și au făcut diferite experimente cu soiuri de begonia, de cactee, de tradescantia, de ferigă etc. De asemenea, au trecut la alcătuirea unui ierbar al școlii care cuprinde plante din regiunea noastră și la confecționarea unor planșe reprezentînd evoluția principalilor organe și aparate la animale și plante. Conduși de profesora de specialitate, tinerii naturalişti au confecționat două albume sistematice — unul botanic și unul zoologic, alcătuit din fotografii de plante și, respectiv, de animale. De asemenea s-au realizat colecții de semințe ca și de mostre de îngrășăminte, colecții de plante întregi, în special de cereale etc.

Adesea tinerii naturalişti au vizitat în cadrul cercului lor, diafilme și filme documentare datorită cărora au putut cunoaște cele mai răspîndite plante din țara noastră, precum și realizările dobîndite în domeniul agriculturii, viticulturii și horticulturii.

Prof. MINODORA BUDA
Liceul nr. 4 Oradea

Problemele de fizică și rezolvarea lor

În cadrul studiului fizicii rezolvarea problemelor ocupă, după cum se știe, un loc foarte important. Marea majoritate a celor care predau această disciplină folosesc problemele ca mijloc de a realiza o legătură strînsă între teorie și practică, să dezvăluie în ce măsură au înțeles elevii cele predate în prealabil și, în același timp, să simteze cunoștințele lor.

Programa de liceu nu prevede, din păcate, un număr anumit de ore în vederea rezolvării problemelor de fizică. Cîș despre manualele de specialitate, acestea surprind un număr de probleme, repartizate însă la întîmplare — unele capitolul de la, altele ba — lucru care l-ar putea face pe elevi să creadă că anumite fenomene de fizică nu au aplicații practice.

În ceea ce mă privește, consider necesare problemele nu numai după predarea cunoștințelor. Scopul indicat chiar ca, mai ales la clasele școlii generale și în primele clase de liceu, tratarea oricărei chestiuni teoretice de fizică să pornească de la rezolvarea unei probleme, trecîndu-se apoi, prin generalizare, la desprinderea concluziilor teoretice. Oțez pentru acest mod de lucru cu atât mai mult cu cît examenul și concursurile arată că mulți elevi întîmpină greutăți destul de mari în rezolvarea problemelor, ca și nu mai vorbim de faptul că în viața practică nu este de loc suficientă cunoașterea calitativă a diferitelor fenomene; practica, producția, se bazează mai ales pe relațiile cantitative dintre mărimile care intervin în diferite fenomene.

Toate acestea mă determină să consider că nu e nimerit ca o chestiune cum este rezolvarea problemelor de fizică să nu fie precis reglementată prin programe și manuale. Cred că în prezent cînd numărăm și natura problemelor propuse spre rezolvare depind exclusiv de aprecierea profesorului, o statistică, oricît de sumară, ar erăta diferite esențiale în această privință între diferite clase și școli. O asemenea statistică ar dezvălui desigur și faptul că, în ansamblu, se rezolvă destul de puține probleme, după cum o atestă examenele de bacalaureat și concursurile de admitere în învățămîntul superior, unde chiar și candidații bine pregătii din punct de vedere teoretic ezită în fața unei probleme, chiar dacă nu este prea complexă.

Pornind de la aceste constatări și conștient de faptul că rezolvarea problemelor de fizică influențează multilateral cunoștințele și deprinderile elevilor în acest domeniu, acord acestor probleme, în ceea ce mă privește, o importanță deosebită.

Mă preocup, în primul rînd, de selecționarea problemelor pe care urmează să le propun spre rezolvare. Caut să mă opresc asupra

unor probleme care să includă noțiunile științifice esențiale din lecția sau capitolul în studiu și care, în același timp, să trezească, prin formularea și conținutul lor, interesul elevilor. În mod amănunțit mă ocup și de enunțul problemei, urmîrind ca el să fie cit mai clar și, fără a da impresia de sărăcie, să nu conțină cu nici un cuvînt mai mult decît este necesar, pentru a evita orice dubiu în înțelegerea fenomenelor tratate. Din aceleași motive caut ca datele problemei să fie numai cele strict necesare. Cîș despre întrebări, ele pot fi uneori și mai puține decît cele calculabile din datele enunțului. În ceea ce privește notarea simbolistică a datelor cunoscute și a celor căutate folosesc, firește, un singur sistem (S.I.), deoarece nerespectarea acestei cerințe duce la mari greșeli în valorile numerice ale rezultatelor.

Cea mai mare atenție o acord găsirii și notării relațiilor existente între elementele problemei, adică exprimării matematice a mărimilor căutate, care reprezintă însăși soluția problemei. În procesul raționamentului se ivesc însă nu o dată anumite mărimi care nu sînt amintite nici între datele problemei, nici între necunoscutele ei. Desi asemenea mărimi sînt necesare și pot fi găsite cu ajutorul datelor existente, adesea am observat în astfel de cazuri, mai ales la problemele complexe, că elevii se opresc și declară problema nereșolvabilă. De unde provine această situație? Părerea mea este că aici este vorba de o greșală metodică; problema se rezolvă fragmentar, apelîndu-se la relațiile matematice învățate la diferite capitole ale fizicii cu prilejul efectuării unor probleme complexe, cum sînt de obicei cele recapitulative. (În paranteză să amintim că acestea sînt artificiale probleme complexe, întrucît ele nu se referă la un fenomen complex, ci cuprind o simplă aglomerare de date).

Îi obișnuiesc pe elevii mei ca în rezolvarea problemelor de fizică să acorde prioritate relevării fenomenului fizic și exprimării lui matematice, pentru a trece apoi la stabilirea relațiilor de interdependență dintre diferitele elemente ale fenomenului, exprimate și ele, la rîndul lor, prin relații matematice. Etapa următoare este calculul matematic, care în general nu provoacă greutăți și la care, uneori, se poate enunța.

Efectuăm apoi discuția rezultatului, exprimat în unitatea de măsură corespunzătoare. În cadrul discuției îi obișnuiesc pe elevi să nu privească niciodată rezultatele ca numere abstracte, ci să urmărească firul fenomenului, să se refere deci la realitatea obiectivă, deoarece neluarea în seamă a acestora poate duce, în anumite cazuri, la absurdități din punct de vedere fizic.

Desigur că deprinderea elevilor

de a rezolva în acest mod problemele de fizică se poate consolida numai printr-o exercițiu susținut. Ceea ce este important în această exercițiu, după părerea mea, este nu numărul mare de probleme rezolvate, ci analiza amplă a acestora, de natură să le formeze elevilor posibilitatea de a aplica în mod creator cunoștințele studiate. Oricum nu putem rezolva cu ei toate tipurile de probleme pe care le pune practica. De aceea e important să-l înarmăm nu cu rețete pentru rezolvarea fiecăruia din ele în parte, ci cu posibilitatea de a găsi ei înșiși căile care duc la soluții.

Prof. ELENA TULPANT

Programele pentru învățămîntul de cultură generală valabile în anul școlar 1967/68

Clasele I-VIII ale școlii generale

Programele școlare pentru clasele I-IV — 1967; caligrafia, cl. I-IV — 1965; limba română (gramatică și lectură literară), cl. V-VIII — 1967; limba rusă pentru școlile cu limba de predare română și școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, cl. V-VIII — 1966; limba franceză, cl. V-VIII — 1966; limba germană, cl. V-VIII — 1966; limba engleză, cl. V-VIII — 1967; istoria, cl. V-VI — 1965; istoria, cl. VII-VIII — 1966; educația cetățenească, cl. VIII — 1966; matematica, cl. V-VIII — 1967; fizică, cl. VI-VIII — 1967; chimie, cl. VII-VIII — 1967; științe biologice, cl. V-VIII — 1967; geografie, cl. V-VIII — 1967; agricultura, cl. V-VIII — 1966; agricultura, cl. a VIII-a — 1967; lucrări practice, cl. V-VIII — 1967; cercul de activități gospodărești (fete-sate), cl. V-VIII — 1967; desen, cl. a V-a — 1967; desen, cl. VI-VIII — 1965; caligrafie, cl. a V-a — 1965; muzica, cl. V-VIII — 1967; educația fizică, cl. V-VIII — 1965; programele muncii educative în școala generală — 1967.

Clasa a XI-a a liceului de 11 ani (învățămîntul seral și fără frecvență)

Literatură română, cl. a XI-a — 1966; limba rusă, cl. a XI-a — 1966; limba engleză, cl. a XI-a — 1966; limba franceză, cl. a XI-a — 1966; limba germană, cl. a XI-a — 1966; limba latină, cl. a XI-a — 1967; istorie, cl. a XI-a — 1966; psihologia și sociologia științifică, cl. a XI-a — 1966; psihologia și logica, cl. a XI-a — 1965; matematica, cl. a XI-a — 1965; astronomia cl. a XI-a — 1965; fizica, cl. a XI-a — 1964; chimia, cl. a XI-a — 1964; geologie, cl. a XI-a — 1964; bio-

logia generală, cl. a XI-a — 1965; geografie, cl. a XI-a — 1965.

Clasele IX-XI ale liceului de 12 ani (curs de zi, învățămîntul seral și fără frecvență)

Limba și literatura română, cl. IX-X — 1966; literatura română, cl. a XI-a — 1967; istoria literaturii universale, cl. a XI-a — 1967; limba franceză, cl. a IX-a — 1965; limba franceză, cl. a X-a — 1966; limba franceză, cl. a XI-a — 1967; limba engleză, cl. a IX-a — 1965; limba engleză, cl. a X-a — 1966; limba engleză, cl. a XI-a — 1967; limba germană, cl. a IX-a — 1965; limba germană, cl. a X-a — 1966; limba germană, cl. a XI-a — 1967; limba rusă, cl. a IX-a — 1965; limba rusă, cl. a X-a — 1966; limba rusă, cl. a XI-a — 1967; limba latină, cl. a XI-a — 1967; istoria, cl. a IX-a — 1965; istoria, cl. a X-a — 1966; istoria, cl. a XI-a — 1967; economia politică, cl. a XI-a — 1967; matematica, cl. IX-XI — 1967; fizica, cl. IX-XI — 1967; instrucțiunile pentru predarea fizicii la cl. a X-a — învățămîntul seral — 1966; chimia, cl. IX-XI — 1967; științele biologice, cl. IX-XI — 1967; geografie, cl. a IX-a — 1965; geografia, cl. a X-a — 1966; desenul, cl. a IX-a — 1965; desenul, cl. a X-a — 1966; muzica, cl. IX-XI — 1967; educația fizică, cl. a IX-a — 1965; educația fizică, cl. a X-a — 1966; educația fizică, cl. a XI-a — 1967; cultura tehnică, cl. IX-X — orase — 1966; cultura tehnică, cl. XI-a — orase — 1967; cultura tehnică, cl. IX-XI — sate — 1967.

Clasele I-VIII ale școlii generale cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare

La școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, se

vor folosi, la clasele I-VIII, aceleași programe ca la școlile cu limba de predare română și următoarele programe speciale:

Limba română pentru școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, cl. I-IV — 1967; limba română pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. V-VI — 1966; limba română pentru școlile cu limbile de predare ale celorlalte naționalități conlocuitoare, cl. V-VI — 1966; limba și literatura maghiară, cl. I-IV — 1967; limba și literatura maghiară, cl. V-VIII — 1967; îndrumări pentru predarea facultativă a limbii maghiare ca limbă maternă în școlile de cultură generală cu limba de predare română, cl. I-XI — 1966; limba și literatura germană, cl. I-IV — 1967; limba și literatura germană, cl. V-VIII — 1967; îndrumări pentru predarea facultativă a limbii germane ca limbă maternă în școlile de cultură generală cu limba de predare română, cl. I-VIII — 1966; limba și literatura ucraineană, cl. I-IV — 1965; limba și literatura ucraineană, cl. V-VIII — 1967; limba și literatura ucraineană (ca obiect de studiu), cl. I-VIII — 1965; limba și literatura sîrbo-croată, cl. I-IV — 1965; limba și literatura sîrbo-croată, cl. V-VIII — 1967; limba și literatura sîrbo-croată, cl. I-IV — 1965; limba și literatura sîrbo-croată, cl. V-VIII — 1967; limba și literatura sîrbo-croată, cl. I-IV — 1965; limba și literatura sîrbo-croată, cl. V-VIII — 1967; limba și literatura sîrbo-croată, cl. I-IV — 1965; limba și literatura sîrbo-croată, cl. V-VIII — 1967.

Clasele IX-XI ale liceului de 12 ani (curs de zi, învățămîntul seral și fără frecvență)

La școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, se vor folosi la clasele IX-XI ale liceului de 12 ani, aceleași programe ca la școlile cu limba de predare română, și următoarele programe speciale:

Limba rusă, cl. a XI-a (liceul de 11 ani) — 1966; limba rusă, cl. a IX-a — 1966; limba rusă, cl. X-XI — 1967; matematica, cl. a XI-a — 1964; fizica, cl. a XI-a — 1964; chimia, cl. a XI-a — 1964; geologia stratigrafică, cl. a XI-a — 1964.

La învățămîntul seral pentru școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, se vor folosi aceleași programe ca la școlile respective ale naționalităților conlocuitoare — cursuri de zi și învățămîntul fără frecvență.

predarea limbii bulgare la cl. V-VI — 1967.

Clasa a XI-a a liceului de 11 ani cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare (învățămîntul seral și fără frecvență)

La școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, se vor folosi la clasa a XI-a a liceului de 11 ani, aceleași programe ca la școlile cu limba de predare română și următoarele programe speciale:

Instrucțiunile pentru predarea literaturii române, cl. a XI-a 1965; limba rusă pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. a XI-a — 1966; limba rusă pentru școlile cu limba de predare germană, cl. a XI-a — 1966; literatura maghiară, cl. a XI-a — 1965; literatura germană, cl. a XI-a — 1965.

Clasele IX-XI ale liceului de 12 ani cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare (curs de zi, învățămîntul seral și fără frecvență)

La școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, se vor folosi la clasele IX-XI ale liceului de 12 ani, aceleași programe ca la școlile cu limba de predare română, și următoarele programe speciale:

Limba rusă, cl. a XI-a (liceul de 11 ani) — 1966; limba rusă, cl. a IX-a — 1966; limba rusă, cl. X-XI — 1967; matematica, cl. a XI-a — 1964; fizica, cl. a XI-a — 1964; chimia, cl. a XI-a — 1964; geologia stratigrafică, cl. a XI-a — 1964.

La învățămîntul seral pentru școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, se vor folosi aceleași programe ca la școlile respective ale naționalităților conlocuitoare — cursuri de zi și învățămîntul fără frecvență.

Analiza gramaticală și analiza stilistică

O „gimnastică a minții” sau un studiu al limbii în toate compartimentele ei? ● Deosebiri arbitrare și tipare prestabilite ● Profesorul nu împarte cu nimeni, nici chiar cu programa și manualul, răspunderea de a face din predarea limbii un mijloc de educație.

Numerosi participanți la discuțiile purtate în presă în legătură cu predarea gramaticii în școală s-au referit la necesitatea de a se simplifica programa de gramatică a limbii române, adaptând predarea acesteia cerințelor reale ale vieții. O dată cu aceasta s-a vorbit și despre nevoia de a se acordă un loc mai larg problemelor analizei stilistice.

Urmările unui mod greșit de înțelegere a faptelor

Că, în realitate, lucrurile nu se petrec chiar așa și că elevii văd în limbă în primul rând, dacă nu exclusiv, o sumă de reguli și de raporturi, adică un fel de algebră, se poate constata, din păcate, în multe cazuri. Un argument invocată de obicei în favoarea gramaticii este că ea ar fi, ca și matematica, „o gimnastică a minții”. Adevărul este că predarea noțiunilor de gramatică a ajuns să însemne alveea decât s-ar conveni și aceasta datorită faptului că, printre convențiile tacite și toleranțe, s-a eliminat din sfera ei ceea ce îi justifica existența: cuvântul ca material concret și viu al limbii. Urmările acestui mod de înțelegere a faptelor se resimt în reacția elevilor față de studiul gramaticii. Dacă s-ar face o statistică în acest sens s-ar putea constata că, exceptând unele cazuri care fac cinste unui grup restrâns de profesori, elevii văd în gramatică o disciplină aridă, o schemă complicată pe care te urci cu multe dibucii și mari riscuri și de unde nu poți vedea decât prea puțin în jurul tău.

Comunicarea este un act unitar

Care este natura acestor neajunsuri? Ele decurg, după părerea noastră, din faptul că în practica analizei gramaticale a unui text literar se pierde din vedere faptul că o asemenea operație se face pe baza unui material lexical concret, elaborat într-o formă anumită. Profesorul, fidel principiilor consacrate ale analizei tradiționale, nu tratează acest material din punctul de vedere al sensurilor lui lexice, ci supune cercetării tipare în care fraza a fost turnată, adică reține numai sensurile gramaticale, morfologice și sintactice ale cuvintelor. Pe de altă parte, chiar când analiza vizează și scopuri stilistice, i se rezolvă adesea un loc modest.

Cum ar trebui imbinată predarea gramaticii cu cele ale stilisticii pentru a se sterge deosebirea arbitrară care separă una și aceeași comunicare, prezentă sub forma unui act unitar în vorbire și în expresia artistică? Să pornim de la un exemplu din poemul *Călin* (file de poveste) de Eminescu și să-l analizăm întru din punct de vedere gramatical:

„Eie sar în bulgării fluizi peste prundul din răstoaie. / În culbar rotind de ape peste care luna zace”. Analiza gramaticală distinge în aceste versuri două propoziții aliate în raport de subordonare. În prima propoziție părțile principale sînt „eie sar”. De unde ar rezulta că ceea ce urmează după subiect și predicat sînt elemente accesorii, secundare: complemente și atributiv. Acestea va fi îndrumat să identifice și să clasifice aceste părți secundare, precum și raporturile de dependență sintactică dintre cele două propoziții. El va stabili că *bulgării* este un complement de mod, *fluizi* este atributul adjectival al substantivului *bulgării*, iar *cînd* va ajunge la complementul indirect și complementul circumstanțial de loc și va trebui să accepte explicația destul de dificilă pentru el că de fapt complementul este aici *peste prund*, căci numai

cu forma nearticulată partea de propoziție în cauză poate apărea ca determinant independent al verbului. În alți cazuri, în *culbar* va fi clasat în categoria complementului de loc, rotind va trebui să fie clasificat în categoria atributiv verbal exprimat prin gerunziu, pe *ape* este atributul substantival propozițional, substantivul fiind determinat la rîndul său de atributivul următor, *peste care luna zace*. Totul se desfășoară așadar linear, fraza intră într-un tipar prestabilit, formele gramaticale se înscriu în anumite paradigme, iar dacă analiza se aplică unei alte fraze, asemănătoare prin structură și cu alta, se obține același rezultat, adică se constată de fiecare dată că elementele pot fi subsumate — cu unele dificultăți și trecînd peste câteva nedumeriri — unor categorii largi, cu care ele se contopesc, în care se dizolvă. Nu întâmplător în practica analizei se cere elevului să alcătuiască schema propoziției sau frazei analizate.

Excesul de schemă practică în analiză gramaticală demonstrează măsura în care interpretarea faptelor de limbă este privită ca un simplu exercițiu ce poate fi sintetizat apoi într-o formulă, prin golirea realității limbii de ceea ce are ea specific și viu. Elevul care va analiza versurile lui Eminescu în felul indicat mai sus va rămîne cu o schiță a lor, alcătuită din substantive, adjective, atributiv, complemente etc. Preocupat să nu confunde un fenomen gramatical cu altul, să nu încerce atribuțiile, să nu scape o eventuală nuanță a unui din părțile de propoziție analizate, el va constata, nu fără regret, că poetul se exprimă prin părți principale și secundare de propoziție și nu prin cuvinte care sugerează, care evocă.

Ne întrebăm: este adevărat acest procedeu singular care se poate aplica în analiza unui text literar? Și apoi, avem dreptul să ignorăm valorile stilistice implicate într-o astfel de comunicare? Ne putem îngădui să stărbim conținutul frazei artistice, trecînd cu vederea peste ceea ce este caracteristic exprimării poetice?

Cînd analiza stilistică „tradițională” se adăugă la analiza gramaticală sau la cea literară, rezultatul pe care-l aduce o cunoaștere superficială artistică este pozitiv și adesea pur formal. Căci, dacă în exemplul nostru ne-am mulțumi să arătăm care sînt melodiile, epitelile etc., fără să ajungem pînă la semnificația lor concretă — altfel al nivelului de înțelegere al elevilor o îngăduie — nu vom putea să dezvoltăm și să definim valorile stilistice care și-au dobîndit la realizarea funcției estetice a limbii.

Raporturile dintre părțile propoziției nu sînt întotdeauna cele stabilite de analiza gramaticală

Revenind la principiul imbinării analizei gramaticale cu cea stilistică, vom admite că propoziția nu se poate constitui într-un enunț fără cele două elemente fundamentale ale ei: subiectul și predicatul. Identificarea și discutarea acestor părți de propoziție, ca și a celor secundare, este fără îndoială necesară. Procedeu analizei gramaticale care menține să dezvăluie structura limbii organizată, potrivit categoriilor lingvistice într-un sistem. Dar nu e mai puțin adevărat că în comunicarea verbală raporturile dintre părțile principale ale propoziției și cele secundare nu sînt întotdeauna cele stabilite de analiza gramaticală.

Comunicarea scriitorului nu e un fapt pur și simplu, ci un fapt perceput în ceea ce are el propriu și care este exprimat într-o formă aptă să transmită o viziune inedită. Această viziune se reflectă în structura frazei artistice. În versurile amintite mai sus, de exemplu, subiectul și predicatul exprimă ideea într-o formă generală, care se estompează și mai mult datorită părților secundare, intrucît acestea, începînd cu sintagma *bulgării fluizi*, dau relief comunicării și asigură reprezentarea plastică a fenomenului. Dacă din punct de vedere al analizei gramaticale separarea a ceea ce este „principal” de ceea ce este „secundar” este admisibil fiind impus de o veche și justificată tradiție științifică și didactică, din punctul de vedere al analizei stilistice ea nu este satisfăcătoare. Așa sînt lucrurile, înseamnă că în versurile de mai sus analiza gramaticală va trebui să se întîlnească cu analiza stilistică (și este completată, nu anulată de aceasta!), în m-

sură în care se ține seama de materialul limbii și de semnificația lui pe planul gândirii, precum și de scurtele pe care le trezește limba în sensibilitatea noastră. Din acest punct de vedere, nu ne putem mulțumi numai cu constatările că *bulgării* este un complement și vom adăuga că substantivul este, pe plan stilistic, o metaforă care sugerează rostogolirea undelor ce se starnesc pe prundul. Dar, fiindcă substantivul în cauză desemnează un obiect opac și solid, el este asociat cu atributul epitelii *fluizi*, un neologism care exprimă însușirea obiectului perceput de poet: transparența și curgerea lui. Insistăm asupra faptului că această imagine este în fond subiectiv stilistic al contextului, diferit de subiectul gramatical *eie*: pentru cititor nu învoiesc sar, ci bulgării fluizi.

În complementul și atributul ce urmează, *peste prundul din răstoaie*, important este că *peste* este un alt termen cu valoare metaforică impusă din vorbirea populară. Cuvîntul este sinonim aici cu „virte”, dar, spre deosebire de acesta, el nu cuprinde ideea de vîltocire, de mișcare precipitată din adîncul. Prezența lui se justifică prin propoziția următoare: *peste care luna zace* — stă remiscată ca într-un culbar. Atributul rotind și altele indică mai sus va rămîne cu o schiță a lor, alcătuită din substantive, adjective, atributiv, complemente etc.

Ultima propoziție, „peste care luna zace”, se opune tabloului anterior prin ideea de imobilitate a lunii de lînd ce se oglindește, „zace” deasupra apei.

Cele două propoziții reprezintă de fapt două elemente corespondente ale tabloului. Din punct de vedere stilistic ele sînt elemente „coordonate” — ele exprimă acțiuni concomitente și independente care se opun una alteia pe planul comunicării, învoiesc eleacăr stărnindu-se în prundul, în luna își coboară peste ele, ca într-un culbar: rotind, lumina ei egală.

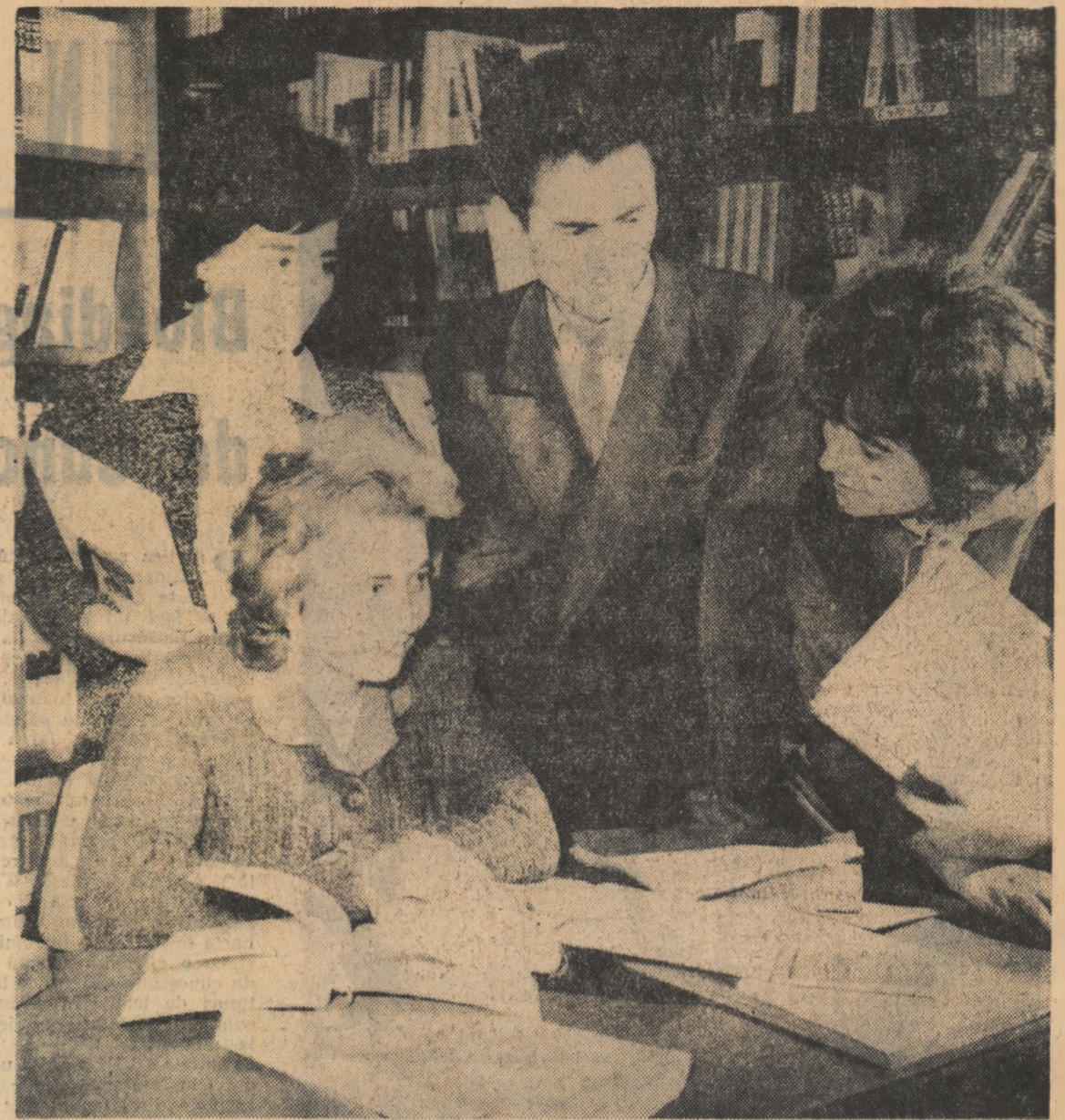
Un plan superior de interpretare

Care este obiectul dobîndit pe calea unei astfel de analize? În primul rînd elevul are sentimentul că limba în general și limba opereii, literare, deosebit, nu se compune numai din categorii și paradigme și din cuvinte; că aceste cuvinte capătă un sens înțeles, figurat, devenind mijloc „propriu” de cunoaștere și de exprimare a realității; că „stilul” nu constituie ceva adăugat la un set de podobe care înțelesul realității, ci o formă de exprimare a acesteia, prin urmare că procedeu care-l are în vedere la limba literară, și nu în alta, el, dar care este totuși: elaborat artistic; că un scriitor nu creează cuvinte, ci face apel la cele existente, dar le folosește în limbajul său, le conferă valori noi; că analiza gramaticală (făcîndu-l aici și aspectul ei stilistic) poate fi o lucră componentă a analizei literare; că ideea opereii își găsește expresia în imagini, iar imaginea sînt în opera literară cuvinte ce sînt însoțite de o complexă și sublimă.

Analiza stilistică nu se suprapune deci analiza gramaticală — și nu trebuie să o facă — ci o prelungește și o întrecește, mînd-o pe un alt plan de interpretare. Ea este un act unitar și parte organică a analizei gramaticale, ci și un capitol esențial al analizei literare propriu-zise, întrucît reprezintă o cale ce duce spre înțelegerea specifică a unei opere literare a unui scriitor. Nu trebuie uitat nici faptul că profesorul nu împarte cu nimeni, nici chiar cu programa și cu manualul, răspunderea pe care o are de a face din predarea limbii și a literaturii un mijloc de educație prin cultivarea sentimentelor de dragoste față de limba populară. Aceste sentimente nu se addece și nu înfloresc prin aprecieri dinamiche despre „înșirarea artistică” și nici prin formule despre „aplicarea invariabilă fiecărei opere”.

Evident că pentru a forma elevilor deprinderi de analiză gramaticală și stilistică sînt necesare și mai multe lucrări destinate special acestor scopuri. Cunoștințele de limbă și literatură intră în sfera culturii umanistice. Elor profesorilor de a face din ele un bun de preț al generațiilor: ține se căvine sprijinit.

Conf. univ. STEFAN MUNTEANU
Timisoara

În biblioteca Institutului pedagogic din Baia Mare

Nota ca motiv al învățării

Se verifică cunoștințele elevilor. Rînd pe rînd, cei numiți ies la tablă și intră în „rol”.

După ce răspund întînd carnetul în care, cu un gest firesc și calm, profesorul înscrie o cifră. Nici nu apucă cel examinat să-și ocupe locul în bancă și alții preiau „rolul”, înțepîndu-l în continuare. Și profesorul înscrie altele și altele cîte în catalog și în carnetele, provocînd, ca într-un veritabil experiment de chimie, o reacție sau alta, în funcție de substanța introdusă în eprubetă.

Acesta ne face să ne gîndim că cifrele din carnetele nu sînt niste simple cifre susceptibile doar de a fi incluse într-un calcul matematic. Ele notează un rezultat, închid în sine o apreciere fiind deci purtătoare unor valori. De aici forța lor de agent stimulator, care afectează puternic și, uneori, pe durate mari de timp, lumea internă a copilului, atitudinile și stările sale. Ele mobilizează sau demobilizează, antrenează sau inhibă, satisfac sau mențin mai departe în tensiune o anumită trebuință. Rareori — și atunci faptul trebuie să-l dea profesorul de gîndit — ele îl lasă pe elev indiferent.

Nota este un instrument prin care elevul este cointeretat în rezultatele propriei munci. Ne dăm seama ușor de acest lucru comparînd gradul de activizare a elevilor atunci cînd se pun și atunci cînd nu se pun note pentru răspunsurile date. În genere, elevii sînt receptivi la note, le așteaptă, le doresc, se pregătesc să le întîmpine.

Nota are însă și o latură obiectivă. Ea îl clasifică pe elev, îl face să ocupe o anumită treaptă într-o ierarhie (aceea a colectivului primar sau secundar), îl situează, prin urmare, din punct de vedere social, după un criteriu strict obiectiv: performanța obținută. Ea ajută profesorului să opereze o anumită selecție, iar elevului îi furnizează, prin conexiune inversă, informația necesară autoreglării eforturilor. Însăși funcția psihologică a notei —

de motiv sau stimul al învățării — se constituie sub determinismul acestei laturi obiective.

Încă din clasa I, sub influența aprecierii învățătorului, care declară în mod public succesele sau insuccesele elevului și le sancționează prin notă, se formează la elev nivelul de aspirații și capacitatea de autoapreciere — impoartante componente ale personalității lui în devenire. Cercetările arată că inițial, la începutul clasei I, atitudinea elevului față de aprecierea învățătorului are un caracter global, difuz. Elevul tinde în mod naiv să simtă, într-o formă sau alta, semnificația muncii sale și de aceea este interesat în a căpăta cît mai multe aprecieri, cît mai multe note. Lui îi este oarecum indiferent nivelul aprecierii. De la ațitarea aceasta globală elevul trece, ulterior, la o poziție subiectivă mai complexă față de notă. Trăirea aprecierii se diferențiază în funcție de nivelul aprecierii și de aci dorința elevilor nu doar de a primi pur și simplu note, ci de a primi anumite note, note bune. Ei preiau modelele aprecierii învățătorului și fac din ele criterii, măsură de apreciere a propriei activități, chiar dacă la început această autoapreciere nu dispune încă de un grad ridicat de fundamentare. De-a lungul anilor de școlaritate, se produce o apropiere continuă între semnificația obiectivă a aprecierii activității copilului prin note și sensul personal, subiectiv pe care-l capătă această apreciere pentru elev, fapt ce se reflectă în apropierea nivelului autoaprecierii de nivelul aprecierii.

Îată dar că sancționarea activității elevilor prin note declanșează un proces psihologic foarte complicat, care se transpune în emoții și atitudini vii exprimate și duce la conturarea unei anumite poziții față de învățare. Datorită acestui fapt și numai pe această cale imediată, nota dobîndește valența de motiv al învățării. Ea poate să-l

determine pe școlar să aspire spre consolidarea rezultatelor obținute sau spre îmbunătățirea lor; ea îl poate face să prefere sarcinile dificile sau să dimpotrivă, sarcinile ușoare. De aci răspunderea care revine învățătorului de a minui conștient această uncă — nota — în vederea atragerii aspirației și performanței elevului spre nivele mereu superioare.

Intensitatea cu care e trăită aspirația spre un anumit nivel de apreciere poate fi uneori atît de mare încît nota devine scop al învățării. Aceasta trebuie să fie un semnal de alarmă pentru învățător. În postura de scop nota sporește încordarea și tensiunea pe care învață elevul. Din punct de vedere educativ, însă, efectele ei sînt dăunătoare, intrucît duce la o atitudine îngust-utilitaristă față de învățare și, în genere, față de muncă. Pericolul acesta apare frecvent în școală. Una din cauze este aceea că învățătorul sau profesorul exagerează uneori importanța momentului notă, făcînd din notă un fel de piatră strălucitoare pe care o ține prea mult în fața ochilor elevilor, hipnotizîndu-le parcă vederea.

Dar chiar și atunci cînd funcționează ponderat, nota, ca mobil psihologic al învățării, nu este lipsită de anumite limite, care decurg din faptul că ea reprezintă un mijloc de evaluare ce se introduce din afară în procesul învățării, măsurîndu-i eficiența doar în momentul cînd elevul este acționat. Funcția ei motivatoare se limitează, deci, la semnificația întîririi activității doar după rezultat. Desigur, faptul că așteptarea unui anumit rezultat, că aspiră spre el este de natură să-l dinamizeze pe elev și să-l înviorzeze munca, dar aceasta nu este decât o premisă emoțională care creează tonusul sau fondul general al activității. Întărirea doar după rezultat are, învețiabil, un caracter discontinuu, „insular”. Or, învățarea este un proces care angajează activitatea psihică a elevului în flux continuu, sub semnul unei dense împletiri a percepției cu gîndirea, a imaginației cu memoria, a cuvîntului cu acțiunea.

Se pune problema: poate această rețea de acte psihice să lucreze eficient în condițiile exclusive ale unei motivații „insulare” și exteroare, cum este aceea pe care o asigură nota? Practica învățării arată că nu. Elevul poate foarte bine să se complacă în automulțumire sau să-și intensifice eforturile doar în preajma unei examinări, ceea ce imprimă însușirii cunoștințelor o linie de evoluție inegală și cu multiple abateri. Mai mult decît atît. Între cerința unei activități continue și discontinuitatea motivației acestei activități (generată de exclusivitatea sistemului aprecierilor exterioare) apare un decalaj, o relație de insuficiență „acoperire” reciproce, ceea ce poate să ducă uneori la conflicte grave în procesul învățării, periclitînd rezistența intelectuală a elevului și dezvoltarea lui psihică armonioasă.

De aci necesitatea de a așeza învățarea pe programul unei motivații interioare care, într-o corelație judicioasă cu motivele externe ale învățării (nota, lauda, mulțumirea, recompensa etc.), să susțină nemijlocit și permanent elevul în activitatea de învățare.

Lector univ. dr.
PANTELIMON GOLU

„Atotputerniciei” de la secția de învățămînt

Zilele trecute poștăul ne-a adus din raionul Bujor, regiunea Galați, o scrisoare cu un conținut puțin obișnuit. Ni se scria acolo de existența unor „atotputernici” care, după bunul lor plac, numesc și revocă directori nefinind seama de legi și dispoziții, nesocotînd măsurile luate de forurile locale de partid și de stat.

Cu primul tren am plecat la fața locului și lată-ne reconștituim, cu fapte și personaje ateva

o poveste neversosimilă și totuși adevărată

lîntști, a fost promovată ca inspector la secția de învățămînt a raionului Bujor, funcție pe care o deține și în prezent. Bine e să îl inspector, dar nici director nu e rău. Ne îndurîndu-se să lase alora bunătățile de loc, Nicolae Răscanu s-a gîndit că n-ar strica să pună ca urmas la scaunul directorial al raionului Răscanu. Zis și făcut: înscînurarea a avut loc. Apoi s-au făcut formele necesare pentru obținerea unei numiri oficiale. La 14 aprilie 1965, Secția de învățămînt a regiunii Galați acordă delegația de director Victoriei Răscanu, menționînd că „delegația este valabilă pînă la noile propuneri și aprobări de directori pentru anul școlar 1965—1966, aprobări ce se fac de către Ministerul Învățămîntului”.

La timpul potrivit, forurile locale au judecat care dintre cadrele didactice din școală este în măsură să dețină funcția de director, îndeplinește condițiile școlare și are competența necesară, făcînd în acest sens propuneri organelor superioare de învățămînt. Ca urmare, prin ordinul ministrului învățămîntului nr. 3040/1965, începînd cu anul școlar 1965—1966 a fost numit director al școlii din Balintesti profesorul Alexandru Refec. Ordinul a fost comunicat secției de învățămînt a raionului Bujor.

Aici însă noile numiri au deranjat pe unii. O mină „netăcută” și „necunoscută” a șters cu sete din actul oficial (întîi cu creionul, apoi cu cerneala) numele indeztrabil al lui Alexandru Refec.

„Să se țînă mîntre ei sunt tare și mare aici” — așa ar putea descria un grafolog intervenția aceasta făcută în ordinul semnă de un ministru. Și uite cum dînt-o trăsătură de condei domnia familiei Răscanu la școala din Balintesti a conștinuat încă aproape doi ani netulburată de nimeni, necîștită de nimeni — căci pînă a avut cîteva săptămîni totul a fost finit în cel mai desăvîrșit secret.

Ce s-a petrecut în tot acest interval de timp?

Victoria Răscanu a continuat să dețină ilegal postul de director, fără să aibă nici o împuternicire. Pe baza înțelegerii a continuat să încerce îndemnatiza de director, a semnat actele școlare, care sînt

documente de stat, a condus procesul de învățămînt. Locul legalității l-a luat arbitrarul. Pentru școala literă de lege era curîntul soțului „de la raion”. Orelle se împărțeau după bunul plac al „directoarei”. Se formau cadre din ore de română, fizică și sport, sau franceză, „izic” și chimie, neutilizîndu-se însă să se asigure din belșug pentru „direcție” ore suplimentare de desen și calligrafie. În școală s-au creat disensiuni, nemulțumiri. Totul era pus la punct cu înconștientabilul argument: „asta este ordinul de la secție”.

După principiul „cine împarte, parte-și face”, secția (cîtește inspectorul Răscanu) pompa cu dărnicie către școala din Balintesti material didactic, mobilier, fonduri pentru reparații — bineînțeles în detrimentul

altor învățări școlare din raion. Și, totodată, pentru prodigioasa muncă gospodărească, „directoarea” era răsplătită cu frumoase prime trimestriale.

Firesc că vă întrebăm, așa cum ne-am întrebât și noi:

cum a fost posibil acest lucru?

— N-am știut nimic pînă acum — ne spune prof. Dumitru Ștebanu, inspector metodist șef la secția de învățămînt a regiunii Galați.

— Evident, este vorba despre o ilegalitate, dar eu nu lucrăm pe alocu la sfatul popular — afirmă tov. Vasile Cînep, vicepreședintele Statului popular raional Bujor.

— Tu, Vasile Balaban, șeful secției de învățămînt, ai fost prezent la o ședință a consiliului pedagogic al școlii, s-a spus la cunoștință că „printr-un ordin al ministrului învățămîntului” a fost numit în funcția de director Alex. Refec. În procesul verbal a rămas însă un loc liber acolo unde trebuia să se menționeze numărul și data respectivelui ordin. Simplă omisiune? Nu. „Discreție” necesară pentru a acoperi o ilegalitate. Cum însă noul director insistă să i se dea în scris decizia de numire, la 3 iulie 1967, prin adresa nr. 9107, secția de învățămînt i-a făcut cunoștință că este numit director începînd cu data de... 1 septembrie 1965. Vă dați seama de

gînat atît de mult soluționarea cazului directorului de la școala din Balintesti, precum și felul în care s-a rezolvat el pînă la urmă.

— În fața acestor manifestări în care abuzul își dă mina cu toleranța nu este cazul să se înalte din umeri. Ele trebuie sancționate așa cum se cuvine. Așteptăm o atitudine fermă și împotrivă celor vinovați de îndărăunarea unor măsuri care erau menite să restabilească ordinea împotrivă celor care, în fapt, au mușamălitat o ilegalitate. Escamotarea adevărului este incompatibilă cu normele etice ale zilelor noastre. Sînt necesare măsuri drastice care să pedepsească abuzul de putere.

AL. I. VLADIMIR

VACANȚA VACANȚA VACANȚA

UN RAID ȘI CITEVA CONSTATAȚI

Sunetul trompetei destramă liniștea pădurii, capete zburlite și somnoroase de copii apar la ferestre. Curind și auzi alergând încoale și încoace: tabăra s-a înviorat. Oricât de plăcut ar fi să mai moțâi nițel, cine vrea să rămână în pat când fiecare zi aduce ceva nou, interesant — peisaje necunoscute, întreceri palpitate, plimbări și scaldă, meciuri de fotbal și lectura unor cărți frumoase, jocuri pionierești și concursuri vesele?

Orășenii și sătenii — separat?

Între dealurile sălăștene se ascund două tabere. În seria trecută și școlarii din clasele III—IV au petrecut aici două săptămâni. Deși cele două tabere se află doar la circa o oră distanță și le-ar fi fost ușor să „fure” una din ideile celelalte, planurile lor de activitate au avut, în ambele cazuri, un caracter original.

Directorii Andrei Timircan și Ilie Ciolan, comandantul unităților Hermina Gărtner și Veronica Aldea, pornind de la situația dată, au alcătuit, cu consultarea copiilor, programe de activitate care au dat tuturor posibilitatea să „găsească acțiuni pe placul lor. Elevii din Brașov și Rădăuș au vizitat, între altele, vestita cooperativă de țesut covoare de la Sălște. Colegii lor din tabăra 2 au participat la o frumoasă audiere muzicală, la interesantă întrecere sportivă. Oaspeții ambelor tabere s-au întâlnit de mai multe ori pentru schimb de impresii și și-au măsu-

rat puterile în concursuri literare, muzicale și sportive. Cel mai grozav au petrecut, bineînțeles, în meciul de fotbal, chiar dacă ești vorba de un meci de „pilit”. Foarte bune toate. Ne bucurăm „schimbul de impresii” și n-avem nimic împotriva faptului că în timp ce copiii de la Sălște 1 făceau baie în pirul din apropierea taberei, cei de la Sălște 2 vizitau punctul geodezic. Numai un lucru nu înțelegem: ce i-a făcut pe cei de la regiune să trimită la Sălște 1 numai copii de la sate iar la Sălște 2 numai copii de la orașe? Nici nu îndrăznim să bănuim că motivul ar fi condițiile mai bune, eleganța mai mare de la Sălște 2.

Neva plăcut mai mult, decât, tabăra de la Zizin, unde în seria trecută au petrecut 14 zile circa 300 de copii, laolaltă orășenii și sătenii, români, maghiari, germani și de alte naționalități. Directorul taberei, Ștefan Crăciun și comandanta unității de pionieri, Liliana Zăvoi, au făcut totul pentru ca toți să se simtă bine împreună, fie că veneau din regiunea Dobrogea sau că erau din Tirgul Secuiesc. Pro-

gramul, conceput mai liber, a oferit copiilor largi posibilități de a învăța unii de la alții dansuri, cantece, poezii, de a lega prietenii.

„Pică pară mălăiața”

În taberele vizitate condițiile sînt foarte bune. Mincarea — cinci mese pe zi — variată, hrănitoare și mai mult decât suficientă. Serviciul este ireproșabil, întreg teritoriul taberelor începînd de la dormitoare și pînă la anexe, de o curățenie exemplară. (Bucătăriile, de pildă, ar fi invadate și de cea mai pretențioasă gospodină). Lucrușoarele copiilor sînt spălate și călcate la vreme, curățența și ordinea se mențin peste tot. Copiii nu au altă treabă decât să-și aranjeze paturile. E o plăcere să vezi cîtă dexteritate pun ei în această îndelungată muncă, de fapt, nu e așa de simplă pentru cei mici. Urmărindu-i, nu te poți împiedica să gîndești: de ce li s-a fi dînd totul de-a gata, prea de-a gata, începînd cu programul de activitate și sfîrșind cu ceea ce este necesar pentru desfășurarea lui?

Fără îndoială, este foarte bine că se asigură condițiile cele mai bune de cazare, hrana cea mai echilibrată și programe cît mai interesante. Totuși, sistemul e prea „pică pară mălăiață”. Credem că dacă copiii ar fi atrași în mai mare măsură în efectuarea unor treburi, fie ele gospodărești, fie de organizare, dacă antrenarea lor la elocințele programelor n-ar fi doar formală, s-ar simți mai bine și ar aduna mai multe amintiri plăcute. Toate acestea n-ar prejudicia recreerea lor, dimpotrivă: odihna activă ar contribui la variația vieții de tabără.

Concediu... suplimentar

La Sălște și Zizin majoritatea profesorilor depun o muncă stăruitoare, neobosită. Comandanții de unități, „sectorul de concepție”, sînt sufletul taberelor. Se pare că organele de resort au ales cu grijă directorii. Ștefan Crăciun, directorul taberei de la Zizin — de exemplu, îndeplinește de 10 ani, vară de vară această funcție. Chiar la Zizin are o tehnică de 3 ani, ceea ce se reflectă în buna organizare a muncii, în ordinea exemplară.

Cea mai mare parte a programului se desfășoară sub conducerea profesorilor de educație fizică și muzică. De la acești profesori copiii au învățat o multitudine de versuri și cantece, jocuri sportive în care o să-și măsoare puterile încă multă vreme.

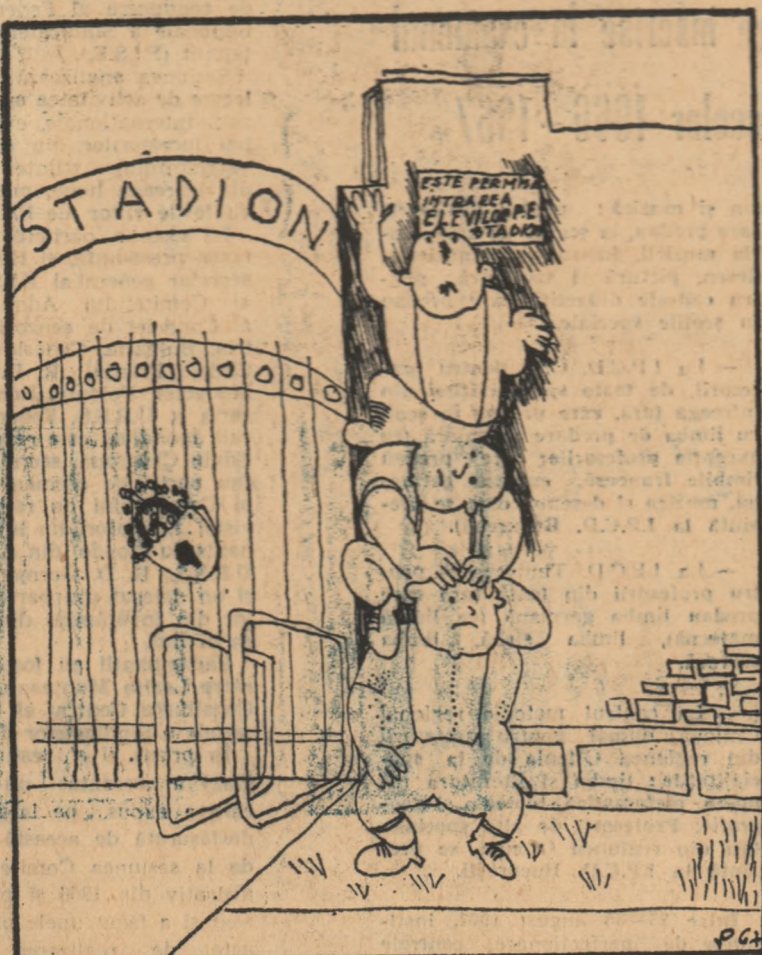
O muncă excelentă desfășoară în aceste tabere comandantul de unități. La fel lucrează și bunii partide din comandamentul de detașamente dar, din păcate, nu toți. Ilustrativă este o scenă pe care am văzut-o la Zizin. Era în timpul somnului de după-masă. Comandanții de detașamente, care lucrează în aceeași cameră cu copiii, respectând înțelegător dispozițiile... pentru copii, dormeau un somn dulce. O parte dintre copii, în schimb, se jucau, făceau gălăgie, deranjându-i pe ceilalți. Numai pe educatori nu...

Și atunci: unii comandanți de detașamente care i-au însoțit pe copii în excursii făceau în realitate, printre ei, corp străin: după ce le dădeau „instrucțiuni generale”, se retrăgeau în cameră și continuau excursia ei între ei, cum tot ei între ei rămăseseră și în timpul poposirilor.

Nu vrem să generalizăm, cei mai mulți comandanți de detașamente sînt pedagogi conștiincioși, care știu că au venit în tabere ca să lucreze cu copiii și să facă din timp din timp. Dar se gîndește și din acele care consideră zilele petrecute în tabără drept un concediu suplimentar și se preocupă în special de propria lor odihnă și recreere. Căuza acestui fapt, între altele, e și aceea că scările de înălțămînt, contrar indicațiilor, n-au servit totdeauna pentru muncă în tabere pe cei mai buni dintre pedagogi. Se gîndește printre altele și destul oameni insuficient calificați, care tolerează cu cei mici să-și piardă pur și simplu vremea, să nu participe realmente la acțiunile organizate.

E. ROMAN

SE MAI ÎNTÎMPLĂ LA UNELE STADIOANE

SPORTIVI ÎN ÎNTECERE

Pentru elevii școlilor sportive luna iulie a fost una dintre cele mai reprezentative, întrucît în cursul ei s-au situat etapele finale la numeroase ramuri sportive.

Rezultatele bune s-au obținut la finala concursului republican de handbal, desfășurată la Tirgu Jiu între 11-15 iulie. Și-au disputat titlul echipele în cadrul unor jocuri vii, echipe în general bine pregătite. Pe primele locuri s-au clasat, la fete, Școala sportivă nr. 1 București și Școala sportivă Sibiu, iar la băieți Școala sportivă Ploiești și Școala sportivă Tg. Mureș.

Întrecerile din cadrul etapei finale de volei s-au organizat la Brașov între 3-7 iulie, cu participarea a 8 echipe. Pe primele două locuri s-au clasat, la fete, Școlile Sportive nr. 2 București și Școlii sportive Sibiu, iar la băieți Școlile Sportive nr. 1 București și Școlii sportive Ploiești.

La finala concursului republican de baschet, organizată în perioada 5-9 iulie la Bacău, primele locuri ale clasamentului final au fost ocupate, la fete, de Școala sportivă Brașov, Școala sportivă nr. 1 București, și Școala sportivă Bacău, iar la băieți de Școala sportivă Constanța, Școala sportivă Brașov și Școala sportivă Ploiești.

Întrecerile de gimnastică, la care au participat 300 de elevi și eleve, s-au desfășurat în zilele de 15-16 iulie la Arad. Iată rezultatele finale: La junioare I: Sonia Corina (Șc. sportivă nr. 1 București), Camelia Zidaru (Șc. sportivă nr. 1 București), Carmen Niculescu (Șc. sportivă nr. 2 București), la seniori I: Ștefania Cuncă (Șc. sportivă Lugoj), Maria Erkeđi (Șc. sportivă Tg. Mureș), Mioara Constantinăscu (Șc. sportivă nr. 11 București), la maeștră: Alina Gorac (Șc. sportivă Lugoj), Elena Popescu (Șc. sportivă București), Ana Dragășin (Șc. sportivă Arad); la seniori II: Dinu Jorgescu (Șc. sportivă Brașov), Gheorghie Niță (Șc. sportivă Lugoj), Florian Popovici (Șc. sportivă Brașov); la maeștrii: Aurel Buzescu (Șc. sportivă nr. 2 București), Clăsiment pe echipe: Școala sportivă nr. 2 București, Școala sportivă Arad, Școala sportivă Sibiu.

La atletism, finala concursului republican s-a desfășurat în zilele de 15-16 iulie la Oradea, cu participarea a 413 elevi din 24 școli sportive. S-au evidențiat, prin valoarea performanțelor realizate, Carmen Ionescu (Școala sportivă nr. 2 București), Doina Munteanu (Școala sportivă Bacău), și Sorin Pășulă (Școala sportivă Reșița). Cele mai multe locuri I au fost cucerite de reprezentanții Școlii sportive nr. 2 București (14). Pe locurile următoare s-au situat elevii Școlii sportive Brașov (7), al Școlii sportive nr. 1 București și al Școlii sportive Reșița (5), al Școlii sportive Cluj, Arad și Bacău.

M. GHEORGHE

Din vreme, cu mult înainte ca vacanța să fi început, au fost luate măsuri menite să contribuie la dezvoltarea turismului școlar.

Turismul școlar? O formă educativă specifică vacanței de vară, un mijloc de a cunoaște la fața locului „pe viu”, frumusețile și bogățiile inestimabile ale patriei noastre. El include drumurile, excursiile, mai scurte sau mai lungi, de o zi, de trei, de cinci sau mai multe. În toate cazurile, organizarea și conducerea lor ridică probleme destul de complexe. Iată de ce, pentru a sprijini rezolvarea acestor probleme, s-a creat, pe plan republican, o rețea de baze turistice. Cum funcționează aceste baze? Ca să putem răspunde la o asemenea întrebare a trebuit să devenim noi înșine excursioniști, să urmăm drumurile unor grupuri de elevi și să vizităm și câteva baze.

BUCUROȘI DE OASPEȚI?

Orașul de la poalele Feleacului, important centru turistic — nu numai pentru elevi — cunoaște forța miiilor de excursioniști ale căror trasee s-au îngruștat aici. Elevii și cadrele didactice din toate colțurile țării. Numai din școlile și liceele regiunii au venit aici peste o sută de excursii, ca să nu mai vorbim de turștii din întreaga țară — ne informează șeful secției de învățămînt a regiunii, prof. Bindea. — Dar clienții au avut întotdeauna

reputația de gazde primitoare. Am dori să vă vedem nemijlocit în această postură.

— Vă referiți la bazele turistice? — La vizităm împreună. Baza de la Liceul pedagogic din Cluj este de serviciu prof. Gheorghe Ionescu. Dormitoarele sînt atît de curate, de la lenjeria de pat pînă la parchet, incît seamănă mai mult o farmacie. Nici nu se simte că pe aici a și trecut mulțime de excursioniști. — Bucuroși de oaspeți? — Il întrebăm pe profesorul G. Ionescu. — Bucuroși, firește. Numai că unii ne fac și neacuzuri. — Care? — Cei care nu știu să se organizeze cum se cade și se trezesc umbind de colo pînă colo, așa, numai ca să nu stea acasă. — Vă rog să precizați. — Să-i luăm, de pildă, pe excursioniștii de la Liceul nr. 39 din București. Prin adresa nr. 264 din 3 iunie a.c. au solicitat, cazare și masă pentru ziua de 3 iulie a.c. Masa a fost pregătită (100 de porții), dormitoarele au fost puse la punct, profesorii s-au înduș să facă de serviciu — dar iar pe oaspeții dacă ai de unde. Și cînd te gîndești că presupuși călători s-au lăudat și cu un accont!

— Bine, dar paguba? — Prof. Gheorghe Ionescu nu ne-a putut răspunde la această întrebare. O adresăm, de aceea, Liceului nr. 39 din București.

TELEGRAM...

Baza turistică de la Liceul pedagogic din Cluj este delințioasă unor telegramme care ar putea fi semnate cu cineva — din punctul de vedere al preciziei cu care sînt întocmite — de celebrul Costăchel Guduru. Ascultați: „Școala generală 65 București — cazare, masă”. Semnează „prof. Helman”. Pentru ce dată — cazarea și masa? Pentru cîți excursioniști? Mister.

Sau alta: „Excursia Pecica sosește”, semnată „Pirvu”. Într-adevăr: o veste bună, anunțată simplu și concis! Spre deosebire de cei din Pecica, organizatorii unei excursii din Alba

prof. Victoria Iordan. Întrebările obișnuite: „Cum vă simțiți în Cluj? Cum ați fost primiți?” Răspunsul este unul pentru amîndouă întrebările: „Cît se poate de bine. Nici nu ne așteptam”. Grupul pare foarte bine organizat și condus, impresie care se confirmă cînd stăm de vorbă cu cei ce au grijă de copii — profesori și — lucru inedit — trei membri ai comitetului de părinți, la căror prezentă se dovedește de un real tolos pe multe linii.

Baza turistică de la Grupul școlar de construcții este o unitate mare, asigură patru sute de locuri pe serie. Deși școala e cuprinsă de febra pregătirii pentru noul an (reparații, refuzuri, zugrăveli etc.), ea face față cu succes sarcinilor pentru care s-a angajat. Cu o singură observație. Oricît bunăvoință și spirit ospitalier ar avea gazdele, nu pot reuși să domine totul într-o asemenea forțată de plecări-sosiri dacă îi reprezintă o singură persoană. Or, aici, numai tovaroasa Elena Drăgulescu, administratorul școlii, era oriunde și peste tot: ghida excursioniștii la dormitoare, dădea explicații, făcea legătura cu comandamentul bazelor turistice ș.a.m.d. Unde vor fi fost profesorii de serviciu?

Neîndoielnic, amploarea turismului școlar crește de la un an la altul. Măsurile luate pînă în prezent au ridicat calitatea acțiunii cu un profund caracter educativ.

Constatațiile de pe teren școl în evidențiază și necesitatea unor măsuri, menite să îmbunătățească și mai mult condițiile în care se desfășoară excursiile. Se simte mai ales, cum ne-au semnalat interlocutorii noștri, nevoia unui grafic al deplasărilor care să asigure mîncarea diferitelor grupuri de elevi conform unei planificări precise. În lipsa unui asemenea grafic, abar destul de multe încercături. De exemplu, au fost cazuri cînd la unele baze cu capacitate de 100 de locuri, s-au prezentat 200 sau chiar 300 de elevi turiști în același timp

TR ISPAS

O tabără a prieteniei internaționale

Sinaia. În atmosfera estivală, un mic complex de clădiri vestite simbolic, prin fluturarea îngemănată a stindardelor, că aici s-au adunat laolaltă pentru a gusta bucuriile vacanței, copii din diferite țări ale lumii. La noi, la tabăra internațională de școlari, viața de zi cu zi s'îstă sub semnul manifestărilor menite să-i apropie pe copii, să le dea prilejul de a se cunoaște cît mai bine, de a încheia prietenii trainice, să le facă cunoscute cît mai larg frumusețile și bogățiile României, îneputzabilul ei tezaur folcloric, marile înfrupturi ale orînduirii socialiste.

Ne străduim să asigurăm tuturor oaspeților noștri — copii din Belgia, Bulgaria, Cehoslovacia, Franța, R. D. Germană, Polonia, Ungaria, U.R.S.S. și țării noastre gazdele — un program bogat, multilateral. Printre acțiunile care s-au bucurat de deosebite aprecieri din partea participanților la prima serie menționare organizarea la Casa de cultură din Sinaia, a unei „zile a cîntecului și jocului pionieresc”, în cadrul căreia, a companiați de un taraf de instrumente populare specifice, gazdele au prezentat o amplă paradă a celor mai frumoase melodii, jocuri și costume din diferite ținuturi. Succesul acestei manifestări a fost cu atît mai mare cu cît programul stabilit inițial s-a îmbogățit prin participarea spontană a oaspeților cu cîntece, jocuri și costume caracteristice țărilor lor. Cîteva zile mai tîrziu, pe estrada din centrul taberei, copiii de peste hotare au putut admira varietatea și bogăția tradițiilor noastre populare în cadrul unei seri folclorice românești, organizată sub forma unui montaj literar-muzical-coregrafic.

Deosebit de mult le-au plăcut copiilor din tabără și excursiile în peisajul atît de variat al Bucureștilor — la Poiana Sîinii, la Virtul cu Dor, la Cascada Tamina și la Urzătoarele, unde au avut prilejul să asculte, într-un impresionant decor natural, legendele țesute de locuitorii acestor meleaguri și au fost invitați de bacia unor stîne din împrejurimi la o masă tradițională, ca-n povestirile sadoveniene. Tinerii sovietici, francezi, polonezi și germani care ne-au fost oaspeți au vizitat și o serie de locuri legate de trecutul istoric și cultural al României: Daffana, Casa memorială Nicolae Grigorescu,

Casa-muzeu Hașdeu, Minăstirea Dealului. Manifestări de frățească prietenie au fost prilejuite în tabără de sărbătorirea, la 14 iulie, a Zilei naționale a Franței și la 22 iulie a „Zilei Poloniei”, cînd copiii din țările respective au prezentat programe artistice îndelung aplaudate. De altfel, pe tot parcursul șederii lor în tabără copiii au învățat unii de la alții cîntecele și jocurile îndrăgite, așa încît, la capătul celor două săptămîni petrecute laolaltă, puteai auzi în mod frecvent grupe de germani, belgieni și polonezi reluînd refrenul unui cîntec popular românesc, sovietic cîntînd împreună cu francezii, românii acompaniindu-i pe rînd toți oaspeții.

În variatele acțiuni pe care le-am organizat au fost incluse, bineînțeles, și mult îndrăgite competiții sportive, printre care un concurs de orientare turistică intitulat „Traseul prieteniei”. Întreceri de volei, handbal și atletism. Au avut loc, la „cameră pionierilor”, și întîlniri organizate pe rînd între delegațiile de copii, ceea ce le-a dat acestora posibilitatea să discute, să facă schimb de fotografii și insigne. Toți copiii au primit cu bucurie darul făcut de pionierii din regiunea Ploiești: cîteva albume cu ilustrații — adevărate mici muzee ale tradițiilor folclorice și realizările economiei de pe aceste meleaguri. O largă înfrîntare între copiii de peste hotare și cei români a avut loc, într-o atmosferă entuziastă, în jurul focului de tabără de la Timișul de Sus.

Pentru seriile următoare de oaspeți ai taberei noastre, pe lângă manifestări asemănătoare celor enumerate mai sus vom căuta să organizăm și altele — întîlniri cu artiștii ai poporului, cu oameni de știință și cultură, o seară de basm din folclorul popular, participarea la o horă sătească etc.

Cuvintele emoționante de rămas bun rostite de oaspeții din prima serie sînt pe lîngă o mărturie deosebit de prețioasă că vor păstra pentru totdeauna în amintire bogatele impresii despre frumoasa noastră țară, despre poporul nostru, care îi primii cu atîta drag.

Prof. VASILE DĂSCĂLITA, directorul Taberei internaționale de școlari de la Sinaia